

Skatteutskottets betänkande

1999/2000:SkU16

Allmänna motioner om punktskatter

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett sjuttioal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 1999. Yrkandena rör energibesättning, vägtrafikbesättning, alkohol och tobak samt vissa andra punktskattefrågor.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden. Till betänkandet har fogats 20 reservationer (m, v, kd, c, fp, mp) och ett särskilt yttrande (c).

Motionerna

1999/2000:Sk307 av Elizabeth Nyström och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om elproduktionsskatten.

1999/2000:Sk310 av Stefan Hagfeldt (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatter på produktion av el.

1999/2000:Sk311 av Olle Lindström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att energiskatten på industriproduktion sänks och på sikt helt avvecklas.

1999/2000:Sk325 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åkeriers konkurrensneutralitet.

1999/2000:Sk616 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av sänkta skatter på alkohol.

1999/2000:Sk617 av Kenneth Johansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffad fordonsskatt för traktorer som är äldre än 30 år.

1999/2000:Sk618 av Carl G Nilsson och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att befria äldre traktorer från fordonsskatt i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk619 av Rolf Gunnarsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt bensinskatt.

1999/2000:Sk620 av Olle Lindström och Per-Richard Molén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om successivt sänkt bensinskatt.

1999/2000:Sk621 av Stefan Hagfeldt (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkning av bensinskatten.

1999/2000:Sk622 av Kenneth Johansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattebefrielse för pilotprojekt rörande etanolproduktion.

1999/2000:Sk623 av Bertil Persson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en utredning kring frågan om att ersätta miljöskatterna med ett förlängt ägaransvar genomförs.

1999/2000:Sk624 av Leif Carlson och Nils Fredrik Aurelius (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en fortsatt anpassning av den svenska ölskatten så att likvärdiga konkurrensvillkor gentemot omvärlden uppnås.

1999/2000:Sk625 av Ingvar Eriksson och Olle Lindström (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de svenska åkeriernas konkurrenssituation,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förlorade skatteintäkter på grund av de höga kostnaderna och skattenivåerna som drabbar svensk åkerinäring,
3. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om dieselskattehöjning från den 1 januari 2000.

1999/2000:Sk634 av Ingvar Eriksson och Anders G Högmark (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tidigare aviserade årliga bensinskattehöjningar,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en utredning gällande bilens betydelse i ett fungerade samhälle i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk635 av Lena Ek m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattebefrielse för etanolproduktion.

1999/2000:Sk636 av Anita Sidén och Cecilia Magnusson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på öl.

1999/2000:Sk650 av Anders Sjölund och Jan-Evert Rådström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om grossistpris på alkohol för utskänkingsställen.

1999/2000:Sk652 av Lars Wegendal (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ej höja fordonsskatten för motorcyklar i enlighet med Trafikbeskattningsutredningens förslag.

1999/2000:Sk656 av Jan-Evert Rådström och Per-Samuel Nisser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning av de samhällsekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av en sänkning av miljödieleskatten till en nivå under våra närmaste konkurrentländer.

1999/2000:Sk660 av Tomas Högström (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att avskaffa fordonsskatten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk672 av Claes Stockhaus och Gunilla Wahlén (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en beskattning av plastkassar,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en levande kultur åt alla.

1999/2000:Sk676 av Mats Lindberg (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om båtskatt.

1999/2000:Sk683 av Inga Berggren m.fl. (m,kd,c,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att avskaffa reklamskatten.

1999/2000:Sk688 av Tuve Skånberg (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjning av skatten på våtsnus.

1999/2000:Sk690 av Cristina Husmark Pehrsson och Anne-Katrine Dunker (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samordnade energiskattesystem.

1999/2000:Sk711 av Lennart Värmbjörk m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning av möjligheterna att beskatta dyrare fritidsbåtar genom att försäkringsbolagen får skyldighet att lämna uppgift om båtförsäkringar över ett visst värde till skattemyndigheten, samt om att ett båtregister för dessa båtar skall införas.

1999/2000:Sk715 av Catharina Elmsäter-Svärd och Tomas Högström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på öl.

1999/2000:Sk716 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändrad fordonsskattning av dieseldrivna personbilar i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk721 av Jeppe Johnsson och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att avskaffa reklamskatten.

1999/2000:Sk722 av Anita Sidén och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att sänka skatten på bensin.

1999/2000:Sk728 av Anne-Katrine Dunker och Cristina Husmark Pehrsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avskaffa reklamskatten.

1999/2000:Sk729 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på bensinskatt.

1999/2000:Sk744 av Carina Ohlsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försäljningen av alkoholhaltiga drycker på flygplatserna.

1999/2000:Sk745 av Urban Ahlin (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattereglernas betydelse för omställning av energisystemet och uppbyggande av kraftvärmeproduktion samt fjärrvärme.

1999/2000:Sk746 av Dan Kihlström (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en differentierad drivmedelsskatt.

1999/2000:Sk747 av Johnny Gylling (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att reklamskatten snarast bör avskaffas.

1999/2000:Sk751 av Kenneth Johansson och Eskil Erlandsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning om differentierad fordonsskatt.

1999/2000:Sk753 av Bengt Silfverstrand och Anders Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att åstadkomma konkurrensneutralitet på bussområdet.

1999/2000:Sk754 av Reynoldh Furustrand (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en avvecklingsplan för när reklamskatten i sin helhet skall vara avskaffad.

1999/2000:Sk756 av Roy Hansson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fullfölja avvecklingen av lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.

1999/2000:Sk761 av Erik Arthur Egervärn m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om slopande av fordonsskatten i inlandet.

1999/2000:Sk763 av Harald Nordlund (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införandet av koldioxidskatt för torv.

1999/2000:Sk766 av Tuve Skånberg (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i Skåne göra ett fullskaleförsök med en försöksperiod med momsbeFrielse på biodrivmedel.

1999/2000:Sk767 av Erling Wälivaara m.fl. (kd) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning om hur en differentiering av drivmedels-skatten kan utformas.

1999/2000:Sk814 av Mikael Odenberg (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om slopande av undantaget för införsel av alkoholhaltiga drycker till Sverige från övriga EU.

1999/2000:U504 av Dan Ericsson m.fl. (kd) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om reformering av energiskattesystemet med ökad miljörelatering som följd,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i EU verka för en gemensam miniminivå för koldioxidavgift.

1999/2000:U505 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige bör verka för en lägsta nivå för en koldioxidavgift i EU-länderna,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige skall fortsätta att verka för att det svenska undantaget vad gäller införsel av alkohol förlängs utan att begränsas av en bortre parentes.

1999/2000:U512 av Marianne Andersson m.fl. (c) vari yrkas

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om miniminivåer för miljöbeskattning och ekonomiska styrmedel på miljöområdet.

1999/2000:U513 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp) vari yrkas

20. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en prioriterad fråga för Sverige skall vara att verka för införandet av en koldioxidskatt på EU-nivå och att miljöavgifter och miljöskatter i EU skall vara minimiregler och att avgifterna skall hanteras av medlemsländerna.

1999/2000:U514 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om majoritetsbeslut i miljöfrågor,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mer harmoniserad beskattning i EU,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en europeisk miniminivå för koldioxidskatt.

1999/2000:U515 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen under sin tid som ordförandeland inom EU skall

presentera en plan för att underlätta användandet av miljörelaterade skatter, bl.a. genom gemensamma miniminivåer för energi- och koldioxidskatter.

1999/2000:So201 av Thomas Julin m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tobaksskatten.

1999/2000:Kr509 av Kent Olsson m.fl. (m) vari yrkas

14. att riksdagen hos regeringen begär förslag om slopandet av reklamskatten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:T210 av Johnny Gylling m.fl. (kd) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om strävan att få alternativa drivmedel till motorer,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad låginblandning av etanol,

35. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en särskild båtskatt inte skall införas.

1999/2000:T466 av Per-Richard Molén m.fl. (m,kd,fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkta skatter och borttagande av företagsskatter.

1999/2000:T609 av Per Lager m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utreda möjligheten att införa skatt på större motorförsedda fritidsbåtar och hur en sådan bör utformas.

1999/2000:T610 av Bengt Silfverstrand (s) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om införande av båtavgift/båtskatt.

1999/2000:T611 av Karin Enström (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny båtskatt.

1999/2000:MJ212 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

3. att riksdagen beslutar sänka skatten på handelsgödsel avseende kväve till 40 öre per kg.

1999/2000:MJ221 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om näringsens energibeskattnings.

1999/2000:MJ252 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari yrkas

11. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en höjning av skatten på handelsgödsel enligt vad som anförts i motionen.

1999/2000:MJ253 av Caroline Hagström m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en anpassning av den svenska koldioxidbeskattnings och därmed avveckling av 0,8-procentregeln samt att den svenska trädgårds-

näringsen också i övrigt ges samma konkurrensvillkor som inom det övriga EU och inom våra viktigaste konkurrensländer.

1999/2000: MJ255 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en lägsta nivå på koldioxidskatt i EU,

14. att riksdagen hos regeringen begär förslag till höjning av skatten på handelsgödsel i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000: MJ257 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inom EU harmonisera avgifter och skatter för jordbruket,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om principen att miljöavgifter i jordbruket skall återgå till näringsen för miljöinsatser.

1999/2000: MJ547 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ändra skattepolitiken i syfte att främja hållbara matvanor.

1999/2000: MJ605 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkningar av mineralgödselskatten.

1999/2000: MJ755 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avfallsskatt.

1999/2000: MJ807 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om övergripande ekonomiska styrmedel för att stoppa ökningen av växthuseffekten,

4. att riksdagen begär att regeringen agerar för en koldioxidskatt på global nivå.

1999/2000: MJ808 av Thomas Julin m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en miljöavgift på amalgam.

1999/2000: N228 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

24. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad samordning av energibeskattningsen mellan de nordiska länderna,

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av energi.

1999/2000: N266 av Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om energitorv som biobränsle.

1999/2000: N349 av Ulf Björklund (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om besked till

Utskottet

Energibeskattnings

Utredningar, m.m.

Inom Regeringskansliet pågår sedan ett antal år tillbaka en översyn av energibeskattningsens framtida utformning. Till grund för översynen ligger riksdagens beslut i juni 1997 om energipolitikens inriktning (prop. 1996/97:84, bet. 1996/97:NU12), det betänkande som avlämnats av Skatteväxlingskommittén (SOU 1997:11) och EU-kommissionens förslag KOM(97) 30 om ett nytt energibeskattningsdirektiv med inriktningen att införa minimiskatter för samtliga energislag, dvs. även el, kol och naturgas. Kommissionens förslag omfattar all form av indirekt beskattning, utom moms. Tanken är inte att det skall införas någon ny skatt genom direktivförslaget. Syftet är att skapa en gemensam ram för beskattningsåtgärder på energiområdet. Samtidigt innebär förslaget en ökad flexibilitet för medlemsstaterna i förhållande till det nuvarande mineraloljedirektivet. Sverige stöder i stort förslaget och verkar för ett snart antagande.

Den övergripande uppgiften för arbetsgruppen inom Regeringskansliet är att göra en i huvudsak lagteknisk översyn som leder till ett ramverk för ett robust och väl fungerande energibeskattningsystem. Ambitionen är att skapa ett enklare och mer överskådligt system med en klarare uppdelning mellan skatternas fiskala och miljöstyrande roller. Skatteväxlingskommittén har i sitt slutbetänkande redovisat en ny energibeskattningsmodell där energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten kompletteras med en trafik- och miljöskatt. Modellen innebär stora förändringar i förhållande till dagens system och utgör en utgångspunkt för översynen.

I översynen ingår utformningen av beskattningen för industrin, trädgårds- och jordbruksnäringarna samt energiproduktionen inom fjärr- och kraftvärmesektorerna. En annan fråga är hur naturgasens miljöfördelar jämfört med olja och kol skall beaktas i energibeskattningen. De samhällsekonomiska konsekvenserna samt möjligheten att genom skattesystemet styra mot de mål som uttalats i den energipolitiska propositionen kommer att analyseras. Det rör sig bl.a. om biobränslenas konkurrenskraft.

Kommissionens förslag om ett nytt direktiv om energibeskattnings behandling behandlas fortfarande av rådets arbetsgrupp för finansiella frågor.

En proposition om Vissa punktskattefrågor är aviserad till våren 2000.

Besked om när översynen av energibeskattningen beräknas vara slutförd har inte kunnat lämnas. Enligt finansministern kommer skattesamtalen mellan regeringen och riksdagspartierna att återupptas så snart erforderligt underlag för konkreta diskussioner föreligger. Vidare har en särskild grupp med företrädare från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet tillsatts för att diskutera bl.a. hur frågan om grön skatteväxling skall hanteras.

I *motion N228 av Bo Lundgren m.fl. (m)* begärs ett tillkännagivande till regeringen om vad som anförts om beskattningen av energi (yrkande 25). Enligt motionärerna måste koldioxidbeskattningen bygga på en europeisk samordning eftersom effekten annars kan bli att företagen flyttar sin produktion till andra länder. Vidare anförts att man bör vara försiktig med att internalisera miljökostnaderna i energipriset eftersom detta kan leda till ett slags statlig prispolitik med ineffektivitet och misshushållning som följd.

I *motion Sk623 av Bertil Persson (m)* begärs ett tillkännagivande om en utredning med uppdrag att utreda frågan om att ersätta miljöskatterna med ett förlängt ägaransvar.

I *motion Sk690 av Cristina Husmark Pehrsson (m) och Anne-Katrine Dunker (m)* hemställs om att regeringen bör ges i uppdrag att inom EU arbeta för samordnade energiskattesystem. Motionärerna är kritiska till den ökade användningen av importerat biobränsle (brännbart avfall) i våra värmeverk eftersom detta bl.a. leder till att den inhemska marknaden för flis från skog och salixodlingar konkurreras ut. Att det i Sverige eldas med allt mer avfall som kommer från andra länder är enligt motionären delvis en följd av att reglerna för energibesättning, deponering av avfall och förbränning är olika bland medlemsländerna.

I *motion N266 av Ola Sundell (m)* begärs ett tillkännagivande om att torv som energikälla skall jämföras med andra biobränslen i fråga om beskattning och tillämpning av övriga styrmedel. Energitorven skall därför även fortsättningsvis vara undantagen från koldioxidskatt, anser motionären.

I *motion U504 av Dan Ericsson m.fl. (kd)* begärs ett tillkännagivande om behovet av att reformera nuvarande lapptäcke till energiskattesystem och öka miljörelateringen i skatteuttaget (yrkande 9). I motionen hemställs vidare om att Sverige bör verka för att en gemensam miniminivå för koldioxidskatt införs inom EU och för att beslut om miniminivåer för miljöavgifter på koldioxid och andra miljöskadliga utsläpp skall kunna fattas med kvalificerad majoritet (yrkande 10).

Även i *motionerna U505 (yrkande 15) av Lars Leijonborg m.fl. (fp), U512 (yrkande 11) av Marianne Andersson m.fl. (c) och U514 (yrkandena 4 och 6) av Holger Gustafsson m.fl. (kd)* begärs tillkännagivanden om att Sverige i EU skall verka för att en gemensam miniminivå på koldioxidskatt införs i medlemsstaterna. Vidare anser motionärerna att Sverige bör driva frågan att beslut om gemensamma miniminivåer på miljöstyrande skatter/avgifter skall kunna fattas med kvalificerad majoritet. Så länge beslut måste fattas med enhällighet i rådet omöjliggörs i praktiken målet om en europeisk miniminivå för koldioxidskatten. I sistnämnda motion (kd) anförts att Sverige bör arbeta för att gemensamma miniminivåer fastställs inom flera skatteområden (yrkande 5).

Yrkande om en gemensam lägsta nivå för koldioxidskatt i EU:s medlemsländer framförs också i *motion MJ255 (yrkande 8) av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp)*.

I *motion Sk763 av Harald Nordlund (fp)* anförts att det från miljösynpunkt inte är rimligt att bränslet torv är befriat från koldioxidskatt. Motionären

anser att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag om att torv skall beläggas med koldioxidskatt.

I *motion U515 av Birger Schlaug m.fl. (mp)* hemställs om att regeringen under Sveriges tid som ordförandeland i EU skall presentera en plan för att underlätta användandet av miljörelaterade skatter, bl.a. genom att verka för gemensamma miniminivåer för energi- och koldioxidskatter (yrkande 7). Att beslut inom EU skall begränsas till miniminivåer är enligt motionärerna en förutsättning för att de enskilda medlemsländerna skall kunna ha frihet att besluta om skattesatser som ligger över den inom EU fastställda miniminivån.

I *motion U513 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp)* anføres att en prioriterad fråga för Sverige skall vara att verka för införandet av en koldioxidskatt på EU-nivå, att miljöavgifter och miljöskatter i EU skall vara minimiregler och att avgifterna skall hanteras av medlemsländerna (yrkande 20).

I *motion MJ807 av Birger Schlaug m.fl. (mp)* begärs tillkännagivanden om övergripande ekonomiska styrmedel för att stoppa växthuseffekten (yrkande 3) och att regeringen internationellt bör verka för en koldioxidskatt på global nivå (yrkande 4). Motionärerna anser att målet för regeringens internationella agerande bör vara att samtliga subventioner av fossil energi såsom kol och olja skall upphöra. Subventionerna som uppgår till flera miljarder kronor ger negativa effekter för klimatet och försvårar utvecklingen av miljöanpassad förnybar energi. På det nationella planet bör subventionen av torv avvecklas. Vidare anføres att det har visat sig svårt att införa en koldioxidskatt på en meningsfull nivå nationellt; därför är det av stor vikt att frågan drivs i internationella sammanhang.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas inställning att det är angeläget att Sverige håller en fortsatt hög ambitionsnivå när det gäller att begränsa koldioxidutsläppen. Som utskottet tidigare framhållit har Sverige också tillsammans med några andra länder valt att ligga steget före vid beskattning av koldioxidutsläpp och tar på detta sätt ett särskilt ansvar för de globala miljöproblem och risker som utsläppen av växthusgaser ger upphov till. Regeringen har också på ett aktivt sätt sökt förmå andra länder att följa efter och införa motsvarande ekonomiska styrmedel. Detta kan också sägas vara målet med Sveriges agerande på detta område. Om målet uppnås skulle också behovet av särskilda regler för den konkurrensutsatta industrin i Sverige minska.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är ett viktigt svenskt intresse att gemensamma minimiregler för beskattning av energi och koldioxid kan uppnås. Inom EU har Sverige verkat för att minimiskattesatser skall införas också på naturgas och kol och tillsammans med andra länder sökt få till stånd en lösning som innebär att nuvarande mineraloljedirektiv byggs ut till ett energi- och koldioxidskattedirektiv. Dessa ansträngningar ledde fram till att Europeiska kommissionen i mars 1997 lade fram ett förslag till ett nytt direktiv om beskattning av energiprodukter. Förslaget som fortfarande behandlas i ministerrådet innebär en större flexibilitet än

nuvarande regler vad avser möjligheterna till skattedifferentieringar av bränslen utifrån miljöegenskaper. Målsättningen är att skattebasen skall utvidgas till att omfatta samtliga energiprodukter och att alla energiprodukter skall omfattas av en positiv minimiskattesats, dvs. även el, kol och naturgas. Sverige stöder i stort förslaget och verkar för ett snart antagande. Som utskottet tidigare påpekat bör dock svårigheterna att nå en överenskommelse som innebär ett åtagande att införa en positiv skattesats för samtliga energiprodukter inte underskattas.

Enligt utskottets mening driver Sverige aktivt frågan om energi- och koldioxidbeskattning i olika internationella forum och samarbetar härvid med andra likasinnade länder.

Frågan om majoritetsbeslut om miljöstyrande skatter och avgifter bör införas inom EU har varit aktuell under förhandlingarna om Amsterdamfördraget. Sverige visade tillsammans med flera andra stater en relativt stor öppenhet när det gäller att diskutera en övergång till kvalificerad majoritet i syfte att förbättra effektiviteten i rådets beslutsfattande men har ansett att undantag bör göras för vissa frågor som ligger nära nationalstaternas kärna, bl.a. skatter. Genom Amsterdamfördraget utsträcktes området för beslut med kvalificerad majoritet till nya områden. För beslut om miljöskatter krävs dock fortfarande enhällighet. Frågan om en mer radikal utvidgning av detta område liksom frågan om ändrad röstviktning i rådet sköts på framtiden. Fördraget innebär dock att miljöfrågorna fått ökad tyngd inom EU:s miljöformuleringar, och miljögarantins tillämpning har säkrats genom flera klargöranden som överensstämmer med de svenska målen. Frågan om röstviktningen i rådet är en av de frågor som kommer att tas upp under EU:s regeringskonferens om institutionella reformer, som nyligen inletts. Även frågan om möjlig utvidgad användning av kvalificerad majoritet skall ses över. Utskottet anser mot denna bakgrund att det finns skäl för riksdagen att vidhålla en avvaktande inställning till motionsförslag om en övergång till majoritetsbeslut om miljöskatter.

När det gäller Sveriges kommande ordförandeskap i EU:s ministerråd vill utskottet framhålla att det av regeringens utkast till program för ordförandeskapet framgår att bl.a. samarbetet för att värna miljön och främja en hållbar utveckling kommer att prioriteras högt av det svenska ordförandeskapet. Sverige kommer bl.a. att fortsätta arbetet med att utarbeta strategier för att integrera miljöhänsyn i sektorerna jordbruk, transport och energi i enlighet med slutsatserna från toppmötet i Helsingfors. I övrigt ansluter sig utskottet till utrikesutskottets uppfattning (bet. 1998/99:UU10) om att målsättningen bör vara att ordförandeskapet genomförs kompetent, effektivt, flexibelt och resultatriktat så att de gemensamma frågorna på unionens dagordning förs framåt. Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att göra några uttalanden i den riktning som föreslås motion U515.

I samband med skattereformen 1990–1991 undantogs torv från energi- och koldioxidbeskattning, dock utan att klassas som ett biobränsle. Frågan om hur torv som energikälla skall behandlas i energiskattesammanhang har varit föremål för utredning inom Skatteväxlingskommittén. Riksrevisionsverket har i rapporten Subventioners inverkan på en ekologiskt hållbar utveckling (rapport 1998:6) också närmare granskat befrielsen från koldioxidskatt på

torvförbränning. Dessutom ingår frågan om energitorv i den översyn av energiskattesystemet som pågår inom Regeringskansliet. Statliga subventioner i form av direkta bidrag, prisregleringar och skattereduceringar kan ge upphov till oönskade bieffekter, som exempelvis snedvridning av konkurrensen eller negativ miljöpåverkan. Som utskottet tidigare anfört är det angeläget att subventionerna granskas och, om negativ påverkan kan påvisas, även omprövas. Detta torde också vara en förutsättning för att arbetet med andra ekonomiska styrmedel skall vara framgångsrikt. Enligt regeringens skrivelse 1999/2000:13 har en översyn av subventioner som motverkar en ekologiskt hållbar utveckling inletts.

När det gäller bioenergins roll i energiförsörjningssystemet pågår eller planeras olika forsknings- och utvecklingsprojekt, bl.a. av energiskogsproduktion. Vidare satsas betydande resurser på bioenergiområdet inom ramen för det energipolitiska omställningsprogram som antogs 1997. Huvudinriktningen för det energipolitiska programmet är en kraftfull och långsiktig satsning på forskning och utveckling och demonstration av ny energiteknik. Målet för satsningen är att under de närmaste 10–15 åren bl.a. kraftigt öka el- och värmeproduktionen från helst inhemska, förnyelsebara energikällor. I omställningsprogrammet ingår också statliga bidrag till bl.a. biobränsleddad kraftvärme. Utskottet kan således konstatera att betydande satsningar görs för att stimulera utvecklingen av förnyelsebara energislag. Därutöver skall tilläggas att full skattefrihet gäller för biobränslen som används för produktion av värme och elektrisk kraft. Utskottet utgår från att man i det arbete som pågår inom EU är uppmärksam på problem av det slag som påtalas i motion Sk690.

Med det anförda och med hänvisning till den pågående översynen av energibeskattningen anser utskottet att det inte behövs något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna. Motionerna avstyrks. Det skall också tilläggas att många av de frågor som aktualiseras i motionerna kan komma att tas upp i skattesamtalen mellan regeringen och riksdagspartierna som, enligt finansministern, kommer att återupptas så snart erforderligt underlag för fortsatta diskussioner om ett nytt energiskattesystem föreligger.

Jordbrukets miljö- energiskatter

I motion MJ212 av Göte Jonsson m.fl. (m) yrkas att skatten på handelsgödsel avseende kväve skall sänkas med 40 öre per kg (yrkande 3). Motionären framhåller att den höga skatten på handelsgödsel utgör en konkurrensnackdel för svenskt jordbruk. Växtnäringsläckaget från jordbruket bör enligt motionären angripas med andra metoder än konkurrenssnedvridande skatter, t.ex. genom forskning, information och bättre odlingsmetoder.

I motion MJ605 (yrkande 3) av Ingvar Eriksson m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om sänkt skatt på mineralgödsel med 300 miljoner kronor (40 öre per kg). Motionären pekar på att flera utredningar konstaterat att sambandet mellan handelsgödselskatten och kväveläckaget är mycket svagt

och att den verkliga miljöstyrande effekten av skatten är svår att uppskatta. Inom EU är Sverige i stort sett ensam om denna skatt, anförs det vidare.

I *motionerna MJ252* (yrkande 11) och *MJ255* (yrkande 14) båda av *Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp)* begärs förslag om höjning av skatten på handelsgödsel från 1,80 kr till 2,50 kr per kilo kväve. Enligt motionärerna är handelsgödselskatten nödvändig för att minska övergödningen av våra sjöar och vattendrag samt för att göra den naturliga stallgödseln mer värdefull.

I *motion MJ257 av Alf Svensson m.fl. (kd)* hemställer motionärerna om harmoniserade avgifter och skatter för jordbruket inom EU (yrkande 3). Motionärerna anser att Sverige med kraft bör driva frågan om harmonisering av avgifter och skatter för jordbruksnäringen. För att komma till rätta med nuvarande olägenheter för svenskt jordbruks vidkommande krävs dock snabba beslut i enlighet med den s.k. Björkska utredningen – En livsmedelsstrategi för Sverige (SOU 1997:167). Vidare begärs ett tillkännagivande om att miljöavgifter, såsom handelsgödselavgift, skall återgå till näringen för miljöinsatser (yrkande 4).

I *motion MJ547 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp)* föreslås att skattepolitiken skall ändras för att främja hållbara matvanor (yrkande 4). Om våra matvanor skall bli ekologiskt hållbara krävs enligt motionären ett jordbruk med inriktning mot ett ekologiskt jordbruk. För att främja övergången till ekologiska driftsformer inom jordbruket krävs enligt motionären ekonomiska styrmedel i form av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Utredning

I betänkandet *En livsmedelsstrategi för Sverige (SOU 1997:167)*, som utredningen om livsmedelssektorns omställning och expansion överlämnade till regeringen i december 1997, finns bl.a. ett energiskatteförslag som behandlas inom ramen för den pågående översynen av energibeskattnings framtida utformning. Utredningen föreslår bl.a. att jordbruket i beskattningshänseende får samma villkor som tillverkningsindustrin vad gäller el och eldningsolja. Om övriga EU-länder inom två år inte höjer eller förändrar sina produktionsskatter eller avgifter, såsom t.ex. beskattningen av dieselolja och handelsgödsel, bör enligt utredningen de totala svenska produktionsskatterna för jordbruket anpassas till beskattningsnivåer som gäller i Sveriges konkurrentländer.

Regeringen har i budgetpropositionen avsatt medel för en sänkning av jordbrukets energiskatter till industrins nivå under år 2000, och förslag om en sådan förändring kommer att läggas fram under våren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att en gemensam politik med likartade konkurrensvillkor är en förutsättning för att den inre marknaden också skall fungera när det gäller jordbruksnäringen. När det gäller jordbrukets energiskatter har regeringen dels i regeringsförklaringen uttalat att jordbruket skall ges villkor som är likvärdiga med andra näringars, dels i

budgetpropositionen för år 2000 avsatt medel för en sänkning av jordbrukets energiskatter till industrins nivå. Förslaget om en sådan förändring kommer att läggas fram under våren. Förslaget kommer att innebära att jordbruksnäringen får tillämpa samma skattereduceringar som tillverkningsindustrin när det gäller förbrukning av el och bränslen för uppvärmning, dvs. ingen energiskatt kommer att tas ut och koldioxidskatten är nedsatt till hälften. Regeringens avsikt är att förändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2000.

Utformningen av jordbrukets miljöskatter har stor betydelse för en hållbar utveckling av svenskt jordbruk samtidigt som de också påverkar svenskt jordbruks internationella konkurrenskraft. Utskottet har därför tillsammans med miljö- och jordbruksutskottet beslutat att anordna en offentlig utfrågning om jordbrukets miljö- och energiskatter och i det sammanhanget få frågan om den miljömässiga effektiviteten av bl.a. skatterna på handelsgödsel, bekämpningsmedel och vissa andra ekonomiska styrmedel belyst. Vidare skall skatternas effekter för jordbrukets konkurrenskraft i ett europeiskt perspektiv belysas. Utfrågningen skall äga rum den 6 april i år.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motionerna till viss del kan anses tillgodosedda och att det saknas anledning för riksdagen att nu ta något ytterligare initiativ i frågan om jordbrukets skatter. Motionerna avstyrks.

Industrins och växthusnäringens energiskatt

I *motion N228 av Bo Lundgren m.fl. (m)* begärs ett tillkännagivande om behovet av ökad samordning av energibeskattningen (yrkande 24). Motionärerna anför att den viktigaste uppgiften på energiskatteområdet är att få till stånd en ökad harmonisering av energibeskattningen mellan de nordiska länderna; i annat fall hotas effektiviteten på den gemensamma, nordiska elmarknaden, vilket leder till samhällsekonomiska kostnader och en ökad negativ miljöpåverkan. Vidare anser motionärerna att de särskilda produktionsskatterna på vattenkraft och kärnkraft skall slopas. *Elizabeth Nyström och Ingvar Eriksson (m)* hemställer i *motion Sk307* att elproduktionsskatterna skall avvecklas i enlighet med löftet i 1998 års vårproposition.

I *motion Sk310 av Stefan Hagfeldt (m)* yrkas att produktionskatterna på el skall sänkas så att konkurrenskraften för våra basindustrier stärks. I *motion Sk311 av Olle Lindström (m)* begärs sänkt energiskatt på industriproduktion. På sikt bör energiskatterna för den energiintensiva tyngre basindustrin helt avvecklas, anser motionären (m).

I *motion MJ221 av Göte Jonsson m.fl. (m)* hemställs om ett tillkännagivande om vad som anförts om växthus- och trädgårdsnäringens energibeskattnings (yrkande 2). Enligt motionärerna bör nuvarande system med nedsättning av koldioxidskatten enligt den s.k. 0,8-procentsregeln ersättas med en generell koldioxidskattesats för hela näringen.

I *motion MJ253 av Caroline Hagström (kd)* begärs tillkännagivanden om att avveckla den s.k. 0,8-procentsregeln och i stället införa en generell koldioxidskattesats för växthusnäringen (yrkande 1). Vidare anser motionären att de svenska produktionsskatterna på energi skall anpassas till europeiska förhållanden så att svenska växthusodlare ges samma villkor som

sina främsta konkurrenter inom EU. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag härom i enlighet med den s.k. Björkska utredningen.

1999/2000:SkU16

Bakgrund

I den energiskattemodell som tagits fram av Skatteväxlingskommittén redovisas olika metoder för beskattning av industrin som medger att de grundläggande principerna för energibeskattningen upprätthålls samtidigt som industrin ges rimliga arbetsförutsättningar. I princip arbetar man med olika former av reducerad koldioxidskatt för industri, växthusnäring, värmeproduktion och elproduktion i kombination med bidrag för biobränslen respektive kondensel. Skatteväxlingskommitténs betänkande ligger till grund för den pågående översynen av energiskattesystemet.

Förbrukningen av fossila bränslen vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet är belagd med halv koldioxidskatt och ingen energiskatt.

Samtidigt med att koldioxidskatten för industrin och växthusnäringen höjdes från 25 % till 50 % den 1 juli 1997 infördes skattelättnader för energiintensiva sektorn som innebär att skattebelastningen begränsas till 24 % av den koldioxidskatt som överstiger 0,8 % av det enskilda företags omsättning (0,8-procentsregeln). Den särskilda nedsättningsregeln var ett uttryck för ambitionen att upprätthålla en hög generell koldioxidbeskattning och samtidigt bibehålla så goda villkor för industrin och växthusnäringen att den internationella konkurrenskraften inte försvagades (prop. 1996/97:29, bet. 1996/97:FiU1). Företag inom cement-, kalk-, glas- och stenindustrin är därutöver genom en övergångsvis gällande bestämmelse befriade från koldioxidskatten på (främst) kol och naturgas som överstiger 1,2 % av försäljningsvärdet. Riksdagen har nyligen beslutat att förlänga övergångsregeln till utgången av år 2000 (prop. 1999/2000:9; bet. 1999/2000:SkU11).

Växthusnäringen har under hösten 1997 fått en permanentning av reglerna om nedsättning redan vid inköp av bränslet (prop. 1997/98:18, bet. 1997/98:SkU6).

Industrin och växthusnäringen betalar ingen energiskatt för den el som förbrukas vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. Produktionsskatterna på el har kritiserats framför allt för att de inneburit en ökad belastning för de elintensiva företagen. Elproducenterna har kunnat övervältra skattehöjningarna på konsumenterna genom höjda elpriser.

I 1998 års vårproposition anfördes att produktionsskatterna av el ger upphov till problem för den elintensiva industrin så länge förhållandena på elmarknaden är sådana att beskattningen leder till ökade kostnader för elanvändarna. Detta var också anledningen till riksdagens beslut att avskaffa den del av fastighetsskatten på vattenkraftverk som svarade mot den tidigare produktionsskatten (prop. 1997/98:150 s. 175, bet. 1997/98:FiU20).

I sitt yttrande till finansutskottet över skattefrågorna i budgetpropositionen för år 2000 anförde utskottet att det inte var berett att förorda en återgång till särskilda regler för växthusnäringens beskattning och avstyrkte motionsyrkande om en generell nedsättning av koldioxidskatten på olja för bl.a. växthusuppvärmning (1999/2000:SkU1y).

I samma ärende tillstyrkte utskottet de föreslagna höjningarna av bl.a. energiskatten på el med 1 öre per kWh och produktionsskatten på kärnkraftsel med 0,5 öre per kWh, med ikraftträdande den 1 januari 2000. Detta blev också riksdagens beslut. Beslutet var ett ytterligare steg i miljörelateringen av skattesystemet, och de ökade resurserna avsattes dels för en skattereduktion i samband med individuell kompetensutveckling i arbetslivet, dels för att likställa jordbrukets energiskatter med industrins.

Utskottets ställningstagande

Den energibeskattnings som gäller i dag för industrin och växthusnäringen innebär att någon energiskatt inte erläggs för bränsle och att koldioxidskatt utgår med 50 % av nominellt belopp. Någon elskatt tas heller inte ut. Till dessa nedsättningar kommer så den särskilda nedsättningsregeln som innebär en ytterligare sänkning av skatteuttaget på den del av koldioxidskattkostnaden som överstiger 0,8 % av försäljningsvärdet. Nedsättningsregeln kan medföra att skatteuttaget hamnar på så låg nivå att EU:s minimiskatteregler underskrids och den kompletteras därför av särskilda spärregler för att förhindra att detta inträffar. Inom EU finns en insikt om att frånvaron av minimiregler för vissa bränslen utgör ett allvarligt problem genom att den ger upphov till konkurrensnedvridningar och begränsar möjligheten att upprätthålla en ur miljö- och resurssynpunkt nödvändig beskattning på bl.a. mineraloljeområdet. Som tidigare nämnts finns ett förslag från EU-kommissionen om ett nytt energibeskattningsdirektiv, med inriktning att införa minimiskatter för samtliga energislag, dvs. även el, kol och naturgas. Förslaget behandlas för närvarande i ministerrådet.

Mot bakgrund av att frågor som rör utformningen av de regler som gäller för industrin och växthusnäringen ingår i den översyn av det framtida energiskattesystemet som pågår inom Regeringskansliet är utskottet inte berett att överväga någon form av generell återgång till en lägre koldioxidskatt för växthusnäringen eller tillverkningsindustrin. Inte heller är utskottet berett att förorda en övergång till förädlingsvärde som grund för nedsättningen. Utskottet anser att resultatet av den pågående översynen samt skattesamtalen mellan regeringen och de politiska partierna i riksdagen, som enligt finansministern skall återupptas så snart erforderligt underlag för konkreta diskussioner i frågan föreligger, bör avvaktas innan riksdagen överväger några förändringar av industrins och växthusnäringens energibeskattnings. Motionerna MJ221 och MJ253 bör därför avslås.

Energiskatterna på el och produktionsskatten på kärnkraftsel har nyligen efter tillstyrkan av utskottet höjts för att öka miljörelateringen i skattesystemet och finansiera bl.a. satsningar som skall bidra till ökad kompetens och konkurrenskraft inom det svenska näringslivet. Höjningen av energiskatten på el har dock inte belastat tillverkningsindustrin, som i enlighet med tidigare regler får fortsätta att tillämpa en nollskattesats på el.

Produktionsskatt utgår numera endast på kärnkraft. Vidare finns skäl att erinra om att prissättningen på el och energi sker via handel på den öppna elmarknaden. I vilken utsträckning som produktionsskatten på el påverkar prissättningen på den öppnade elmarknaden är enligt utskottet svårt att

avgöra i nuläget. Ju bättre marknaden fungerar, desto mindre bör en produktionsskatt på basproduktionen påverka priserna. Regeringens avsikt är vidare att produktionsskatten på kärnkraftsel skall göras om till en effektskatt (dvs. en fast skatt som utgår oberoende av produktionsnivån) för att bl.a. motverka att produktionsskatten medför snedvridningar i elproduktions-systemet. Övergången till en effektskatt förväntas också bidra till att minska möjligheterna till övervältring på konsumenterna.

Utskottet anser inte att det finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen med det innehåll som motionärerna i motionerna N228, Sk307, Sk310 och Sk311 önskar. Även dessa motioner bör således avslås.

Värmeleveranser till industrin

I *motion Sk745 av Urban Ahlin (s)* begärs ett tillkännagivande om att skattereglerna måste ses över så att dessa kan utgöra ett stöd vid omställningen av energisystemet och uppbyggande av kraftvärmeproduktion samt fjärrvärme. Motionärerna pekar på att många fjärrvärmebolag har problem med att få industrin att ansluta sig till fjärrvärmenätet eftersom skattereglerna gynnar oljeuppvärmning i industrin.

Tidigare behandling

Riksdagen har under hösten 1997 utvidgat skattenedsättningen för värmeleveranser till industrin så att nedsättning av skatten även erhålls enligt 0,8-procentsregeln. Detta gäller för annat fossilt bränsle än bensin och omärkt olja som förbrukats för framställning av värme för industrin (prop. 1997/98:18, bet. SkU6). Sedan den 1 januari 1998 har således industrin och fjärrvärmeverken samma villkor för sin produktion av värme för industriella ändamål.

När det gäller bibränslen har frågan om en förstärkning av bibränslenas konkurrenskraft sedan den s.k. nioöringen avskaffades den 1 september 1996 föranlett ett tillkännagivande till regeringen om att arbetet med att ta fram en lösning utanför skattesystemet bör påskyndas (bet. 1996/97:SkU16). (Syftet med nioöringen som värmeverken erhöll vid leverans av värme till industrin var bl.a. att öka utrymmet för användningen av de skattebefriade bi-bränslena i värmeverk.) Detta ansågs särskilt angeläget för att de investeringsbeslut som fattas inte påverkas negativt. Våren 1998 vidhöll utskottet sin inställning att det är viktigt att biibränslenas konkurrenssituation inte försämras inom värmesektorn. Någon form av lösning måste därför utarbetas för de verk som levererar bränsle till industrin. Utskottet anförde att ett eventuellt stöd till verk som använder biibränslen för framställning av värme till industrin kan behöva underställas kommissionen och att det därför kan vara svårt att lägga fram ett förslag som kan genomföras omedelbart. Utskottet ansåg dock att det var angeläget att regeringen snarast för riksdagen redovisar arbetet med att utforma en sådan lösning. Vad utskottet anförde gavs regeringen till känna (bet. 1997/98:SkU18).

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning om vikten av att biobränslenas konkurrenssituation inom värmesektorn förbättras. Utskottet delar dock uppfattningen inom Regeringskansliet att ett ställningstagande till frågan hur konkurrensproblemen för biobränslena skall lösas och vad som möjligen bör komma i stället för den slopade värmekompensationen (nioöringen) bör anstå till dess att den pågående översynen av energiskatterna har avslutats. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Vägtrafikbeskattning

Utredning

Trafikbeskattningsutredningen (TBU) har i maj 1999 överlämnat sitt slutbetänkande *Bilen, miljön och säkerheten* (SOU 1999:62) till regeringen. Utredningen har utvärderat styreffekterna av de olika skatterna inom vägtrafikområdet. Denna utvärdering ligger till grund för en stor del av utredningens förslag. Med hänsyn till bl.a. det pågående arbetet i energiskattegruppen inom Regeringskansliet har utredningen inte lagt fram några förslag om energiskatten och koldioxidskatten. Därmed har någon egentlig avvägning mellan de olika skatterna inom vägtrafikområdet inte kunnat göras. Utredningen lägger heller inte fram några förslag rörande fordonsskatten på tunga lastbilar eller tunga släpvagnar (utom beträffande lastbilar av en årsmodell som är 30 år eller äldre). Förslagen tar sikte på försäljningsskatten, fordonsskatten på lätta fordon, tunga bussar och traktorer samt skattereglerna för veteranfordon. När det gäller fordonsskatt på tunga bussar har riksdagen nyligen beslutat om en höjning av fordonsskatten för dieseldrivna bussar i enlighet med utredningens förslag samt att skatten viktifferentieras på samma sätt som redan sker för tunga lastbilar (bet. 1999/2000:FiU1, SkU1y).

Fossila drivmedel

I ett flertal motioner begärs att bensinskatten skall sänkas.

I *motion Sk619 av Rolf Gunnarsson (m)* föreslås ett tillkännagivande om att skatten på bensin skall sänkas. Enligt motionären är det helt nödvändigt att bensinskatten sänks. Bilen har stor betydelse och är helt nödvändig för att människor i glesbygd skall kunna leva ett normalt liv och delta i olika aktiviteter samt för att ta sig till och från sina arbetsplatser.

I *motion Sk620 av Olle Lindström och Per-Richard Molén (m)* begärs ett tillkännagivande om en successiv sänkning av bensinskatten. De senaste årens kraftiga skattehöjningar på bilismen har drabbat boende i glesbygd särskilt hårt. Bensinskatten bör sänkas med cirka två kronor per liter.

I *motion Sk621 av Stefan Hagfeldt (m)* anføres att bensinskatten bör sänkas så att enskilda och familjer har råd att äga och köra bil. En sänkning av bensinskatten skulle också förbättra rörligheten på arbetsmarknaden, underlätta för människor att bo kvar i glesbygd samt stärka konkurrenskraften för Sverige som turistland.

I motion Sk634 av Ingvar Eriksson och Anders G Högmark (m) anför att skatten på bensin snarast bör sänkas med 25 öre per liter. Vidare anser motionärerna att beslut om årliga höjningar av bensinskatten inte skall fattas och att detta bör ges regeringen till känna (yrkande 2). I motionen yrkas också att regeringen skall tillsätta en utredning med uppgift att belysa bilens betydelse för ett fungerande samhälle (yrkande 3).

I motion Sk722 av Anita Sidén och Elizabeth Nyström (m) begärs sänkt skatt på bensin för att bl.a. skapa fler arbetstillfällen, öka turismen och möjligheten att bo kvar i glesbygd samt för att underlätta vardagen för många barnfamiljer och ensamstående mödrar.

I motion Sk729 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) begärs tillkännagivande om sänkt skatt på bensin. Enligt motionären slår bensinskattehöjningar särskilt hårt mot dem i samhället som har det sämst ställt däribland många barnfamiljer och kvinnor. För att underlätta tillvaron för dessa och många andra som är beroende av bil för sin dagliga livsföring är det nödvändigt att bensinskatten sänks.

Utskottets ställningstagande

Frågor om bensinskatten har nyligen varit föremål för riksdagens prövning. Motionsyrkanden om sänkt bensinskatt avslogs av riksdagen senast i samband med behandlingen av budgetpropositionen för år 2000. Därefter har riksdagen på utskottets tillstyrkan beslutat att minska skattesatsskillnaden mellan bensin i de olika miljöklasserna från 7 till 3 öre. Redan av detta skäl anser utskottet att det saknas anledning att nu överväga några förändringar rörande nivåerna på skatten för olika drivmedel. Därtill kommer att frågorna om energi- och koldioxidskatt inte är begränsade till vägtrafiksektorn utan är av stor betydelse för flera samhällssektorer samt dessutom föremål för den pågående översynen av energiskattesystemet inom Regeringskansliet.

När det gäller yrkandet om en utredning med uppgift att belysa bilens betydelse i samhället kan nämnas att Göteborgs universitet har utvecklat ett forskningsprogram om användningen av bilen och om bilens inflytande på människans levnadssätt, livsstil, tankemönster och på miljön. Forskningsprogrammet har fått stöd av Kommunikationsforskningsberedningen och av Volvo. En sammanställning av några av resultaten av forskningsprogrammet har presenterats i rapporten *Den attraktiva bilen och den problematiska bilismen* (KFB rapport 1998:39). Utskottet vill vidare erinra om att den nya transportpolitiken enligt 1998 års transportpolitiska beslut har som utgångspunkt att bilen under överskådlig tid kommer att spela en viktig roll i det svenska persontransportsystemet.

Av det anförda följer att utskottet anser att riksdagen bör avslå motionerna om skattesänkningar på bensin liksom yrkandet om en bilsocial utredning.

Biodrivmedel

I följande motioner begärs skattebefrielse för etanolproduktion.

I motion T210 av Johnny Gylling m.fl. (kd) anser motionärerna det viktigt att tekniken för alternativa drivmedel till motorer stimuleras. Sverige bör

därför inom EU verka för harmoniserade skatter för de olika energislagen (yrkande 16). Vidare framhålls vikten av att skatter och andra pålagor inte utformas så att de hindrar utvecklingen av alternativa bränslen. Ökad låginblandning av etanol skapar omedelbart en marknad för inhemsk produktion i stor skala. Staten måste medverka till att stimulera marknaden på detta område, och ett uttalat mål bör vara att minst hälften av alla bilar drivs med annat än fossila bränslen år 2010 (yrkande 17).

I *motion Sk766 av Tuve Skånberg (kd)* begärs ett tillkännagivande om att ett fullskaleförsök med skattebefriade biodrivmedel bör genomföras i Skåne.

I *motion N349 av Ulf Björklund (kd)* begärs ett tillkännagivande om att regeringen snarast beviljar även Dalaetanol AB status som s.k. pilotanläggning för etanolproduktion. Etanolanläggningen skall förläggas till Orsa i norra Dalarna där arbetslösheten är stor men också tillgången god på råvara. Om Sverige vill inta en ledande roll när det gäller omställningen från fossila till förnybara bränslen bör fler företag än Agroetanol i Norrköping beviljas skattebefrielse för produktion av bioalkoholer.

I *motion Sk622 av Kenneth Johansson (c)* begärs ett tillkännagivande om att regeringen inom ramen för den s.k. pilotprojektsbestämmelsen i energiskattelagen skall bevilja fler producenter av etanol skattebefrielse, givetvis under förutsättning att projekten bedöms som seriösa och utvecklingsbara.

I *motion Sk635 av Lena Ek m.fl. (c)* anförs att regeringen bör ompröva sitt beslut att vägra Roma Etanol Produktion AB skattebefrielse för produktion av ca 60 000 m³ etanol. Produktionen kommer att ge ett ökat skatteunderlag som med stor sannolikhet motsvarar det direkta bortfallet av energi- och koldioxidskatt. Enligt motionärerna är det inte rimligt vare sig från konkurrenssynpunkt eller miljösynpunkt att bevilja endast ett företag (Agroetanol i Norrköping) skattebefrielse som pilotanläggning.

Bakgrund och tidigare behandling

Beskattning av fordonsbränslen regleras av det s.k. mineraloljedirektivet (rådets direktiv 92/81/EEG om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor). Av direktivet följer att vissa minimiskattenivåer måste iaktas vad gäller beskattningen av samtliga fordonsbränslen, dvs. såväl fossila som förnybara drivmedel.

Mineraloljedirektivet ger dock medlemsstaterna möjlighet att medge skattelättnader för bränslen som används i försöksverksamhet inom ramen för pilotprojekt som syftar till att utveckla mer miljövänliga bränslen. Regeringen har sedan 1995 och fram t.o.m. februari 1998 med stöd av energiskattelagens bestämmelse om pilotprojekt (2 kap. 12 § LSE) beviljat ett tjugotal företag, däribland Agroetanol AB, skattenedsättning för vissa biodrivmedel.

Regeringens beslut (4 september 1997) rörande Agroetanol innebär att energiskatt och koldioxidskatt under kalenderåren 1999–2003 inte skall tas ut för ren etanol och etanol som ingår i en bränsleblandning som innehåller mineraloljeprodukter och som av Agroetanol säljs eller förbrukas som motorbränsle. Beslutet avser 50 000 m³ per kalenderår.

Utskottet behandlade i februari 1999 motioner om fortsatt introduktion och skattenedsättning för biodrivmedel. Utskottet ansåg bl.a. att en fortsatt introduktion av biobränslen för fordonsdrift är angelägen. Introduktionen bör dock – som regeringen anfört – av samhällsekonomiska och statsfinansiella skäl ske i den takt som är möjlig och lämplig, sadet det i betänkandet (1998/99:SkU13).

I 1999 års ekonomiska vårproposition anförde regeringen att den avsåg att lämna in en ansökan till kommissionen för att kunna medge skattebefrielse för biodrivmedel, t.ex. etanol och rapsmetylester. Det skattebortfall som blir följden av skattelättnaderna bör enligt regeringen kompenseras genom skattehöjningar på fossila bränslen. På sikt bör emellertid alla bränslen vara föremål för beskattning, och därför bör den totala skattebefrielsen vara begränsad till att gälla under ett övergångsskede. Enligt regeringens bedömning skall skatt börjas tas ut på biodrivmedel från år 2004.

I sitt yttrande till finansutskottet (1998/99:SkU5y) anförde utskottet följande:

Enligt utskottets mening har de nuvarande reglerna med en grundläggande skatteplikt för alla bränslen som används som drivmedel och en dispens för pilotprojekt kritiserats bl.a. därför att kravet på förnyelse av dispensererna gjort det svårt att genomföra långsiktiga investeringar på området. Den ansökan om ett undantag som regeringen aviserar i vårpropositionen kommer att göra det möjligt att ha en generell nedsättning av skatten på biobränslen och ökar på det sättet möjligheten att genomföra långsiktiga investeringar. Ett särskilt undantag för biobränslen är därför enligt utskottets mening att föredra framför nuvarande system med särskilda, tidsbegränsade dispenser.

Utskottet instämmer även i regeringens bedömning att energiskatt skall tas ut på biobränslen från år 2004, men framhåller att det även på längre sikt är aktuellt att överväga skattemässigt gynnande av biodrivmedel i förhållande till fossila drivmedel.

Med det anförda avstyrkte utskottet då aktuella motioner om att biodrivmedel skall vara skattebefriade i enlighet med tidigare gjorda utfästelser och att någon framställan till kommissionen om generell skattenedsättning inte skall göras.

Enligt uppgift från Finansdepartementet har någon ansökan hos kommissionen om undantag enligt mineraloljedirektivet för att kunna medge generell skattebefrielse eller nedsättning av skatt för biodrivmedel inte gjorts.

Regeringen har i november 1998 uppdragit åt Statens energimyndighet att handha kontroll och utvärdering av pilotprojekten. En rapport skall överlämnas till regeringen senast den 31 maj 2000.

I betänkande 1999/2000:SkU11 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen i fråga om högsta tillåtna volymhalt etanol i bensin. Detta blev också riksdagens beslut.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har sedan 1995 och fram t.o.m. februari 1998 med stöd av energiskattelagens bestämmelser om pilotprojekt (2 kap. 12 § LSE) beviljat ett tjugotal företag, däribland Agroetanol AB, skattenedsättning för vissa

biodrivmedel. Utskottet noterar att beslutet om skattebefrielse för Agroetanol AB fattades redan den 4 september 1997 och att beslutet är i linje med då rådande praxis. Den 1 juni 1999 fanns hos Finansdepartementet ansökningar om skattebefrielse för biodrivmedel som motsvarade ett skattebortfall överstigande en miljard kronor per år. Dessutom tydde uppgifter från branschen på att skattebortfallet skulle kunna bli ännu större. Enligt regeringens uppfattning blev det alltmer uppenbart att ett genomförande av pilotprojektsprogrammet i dess dåvarande form skulle få allvarliga statsfinansiella konsekvenser och att en subventionering av storskalig etanol-inblandning i bensin inte var ett kostnadseffektivt sätt att bedriva miljöpolitik. Regeringen har mot denna bakgrund avslagit ansökningarna.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att en fortsatt introduktion av biobränslen för fordonsdrift av samhällsekonomiska och statsfinansiella skäl bör ske i den takt som är möjlig och lämplig. Mot bakgrund av det ovan anförda ser utskottet positivt på att regeringen beslutat se över förutsättningarna för att bevilja dispenser med stöd av den s.k. pilotprojektbestämmelsen i energiskattelagen och som ett led i detta arbete uppdragit åt Statens energimyndighet att handha kontroll och utvärdering av projekten. Utskottet anser att det finns skäl att avvakta denna utvärdering.

I detta sammanhang skall också nämnas att staten tillsammans med fordonsindustrin stimulerar en utveckling för att främja övergången till mer miljövänliga drivmedel. Regeringen stöder också forsknings- och utvecklingsinsatser för etanolframställning i syfte att sänka produktionskostnaderna, vilket är en viktig förutsättning för introduktion av etanol i drivmedel i större skala. Vidare pågår samarbete mellan regeringen och svensk fordonsindustri kring utvecklingen av mer miljövänliga fordon.

Utskottet avstyrker mot bakgrund av det anförda de nu aktuella motionsyrkandena.

Differentierad drivmedels- och fordonsskatt

I *motion Sk746 av Dan Kihlström (kd)* begärs ett tillkännagivande om differentiering av drivmedelsskatten mellan glesbygdslänen och övriga landet. En sådan differentiering skulle underlätta för människor att bo kvar och verka i glesbygdslänen samt också stimulera till investeringar i nyare och därmed miljövänligare bilar. Även i *motion Sk767 av Erling Wälivaara m.fl. (kd)* tas frågan om differentierad skatt på drivmedel upp. Motionärerna yrkar att riksdagen hos regeringen begär en utredning med uppgift att utarbeta förslag till differentierad skatt på drivmedel som gynnar boende i glesbygd.

I *motion Sk751 av Kenneth Johansson och Eskil Erlandsson (c)* begärs en utredning om differentierad fordonsskatt till förmån för boende i glesbygd.

I *motion Sk761 av Erik Arthur Egervärn m.fl. (c)* begärs ett tillkännagivande om att snabbutreda möjligheten att slopa fordonsskatten i inlandet.

Frågan om en regional drivmedelsbeskattning har bl.a. behandlats i Vägtullutredningens (K1994:03) slutbetänkande Finansieringslösningar för Göteborgs- och Dennisöverenskommelserna (SOU 1995:82). Utredningen konstaterar att energiskatten i huvudsak tas ut när bränslet lämnar de stora oljebolagens depåer och att man måste skapa regler som gör det möjligt att vid beskattningen ta hänsyn till och kontrollera var drivmedlet skall användas. Skatten måste omfatta samtliga drivmedel som levereras inom regionen, även drivmedel som säljs på marinor och till industrin och jordbruket. Vidare måste uppbördsrutinerna ändras och detta ger enligt utredningen ett väsentligt merarbete. För att komma till rätta med skatteundandraganden och fusk och för att motverka att systemet utnyttjas på ett inte avsett sätt krävs att det införs olika former av förbud och sanktioner. Det är enligt vad utredningen redovisar inte omöjligt att kontrollera och övervaka systemet på ett tillfredsställande sätt, men detta förutsätter att berörda myndigheter ges resursförstärkningar. Det är dock enligt utredningen oundvikligt att gränshandel uppkommer och att konkurrensen snedvrids. Utredningen konstaterade sammanfattningsvis att det är enklare att hantera en regional fordonsskatt än en regional bensinskatt och att varken en regional fordonsskatt eller en regional drivmedelsskatt kan generera de medel som krävs för att finansiera Göteborgsöverenskommelsen.

Kommunikationskommittén konstaterar i sitt slutbetänkande att behovet av en variation i skatteuttaget mellan tätort och landsbygd bör lösas genom att drivmedelsskatterna inom vägtrafiken bestäms med hänsyn till effekterna för landsbygdstrafiken och att sedan särskilda styrmedel av lokal karaktär läggs ovanpå den nationella nivån för att klara tätortsproblemen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat motioner om regional differentiering av skatten på fordonbränslen vid ett flertal tillfällen, senast föregående år. Motionerna har avstyrkts bl.a. med hänsyn till att ett sådant system skulle medföra problem ur kontrollsynpunkt samt snedvrیدا konkurrensen och ge upphov till gränshandel. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan och avstyrker därför motionerna Sk746 och Sk767.

När det gäller fordonsskatten på personbilar som ägs av boende i vissa glesbygdsområden vill utskottet erinra om att skatten för sådana fordon är nedsatt sedan år 1980. Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande att nedsättningen av fordonsskatten för personbilsägare i vissa glesbygdskommuner bör behållas och uppgå till samma belopp som nu gäller, dvs. 384 kr/år. Eftersom reglerna för fordonsskatt nyligen varit föremål för översyn i TBU anser utskottet att det inte är påkallat med någon ny utredning i frågan. Med det anförda avstyrks även motionerna Sk751 och Sk761.

I motion Sk618 av Carl G Nilsson och Ingvar Eriksson (m) yrkas att riksdagen skall besluta om att slopa fordonsskatten för veterantraktorer.

I motion Sk652 av Lars Wegendal (s) begärs ett tillkännagivande om att inte höja fordonsskatten på motorcyklar i enlighet med Trafikbeskattningsutredningens förslag.

I motion Sk660 av Tomas Högström (m) yrkas att riksdagen skall besluta om att avskaffa fordonsskatten. Motionären pekar på att många utredningar visar att de skatter och avgifter som belastar fordonstrafiken inte svarar mot samhällets kostnader. Det höga skatte- och avgiftsuttaget drabbar inte bara åkerinäringen utan alla branscher och hushåll som är beroende av fordons-transporter.

I motion Sk716 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändrad fordonsbeskattning för dieseldrivna personbilar. Motionären anser att skillnaden i fordonsskatt mellan nya och gamla dieseldrivna personbilar är alltför stor och bör utjämnas ytterligare. I annat fall förhindras den ur miljösynpunkt nödvändiga förnyelsen av bilparken, menar motionären.

I motionerna Sk617 av Kenneth Johansson (c) begärs ett tillkännagivande om att avskaffa fordonsskatten för traktorer som är äldre än trettio år.

Bakgrund

Motorcyklar, personbilar, lastbilar eller bussar som enligt bilregistret är av en årsmodell som är 30 år eller äldre är sedan den 1 januari 1985 inte skattepliktiga. Bestämmelsen syftar till att göra det lättare att inneha veteranfordon. Befrielsen avsåg ursprungligen fordon av 1950 års modell eller äldre. Den 1 juli 1994 infördes en rullande 30-årsgräns (prop. 1993/94:181, bet. 1993/94:SkU27).

I samband med införandet av en rullande 30-årsgräns för veteranbilar avstyrktes yrkanden om en utvidgning av skattebefrielsen till traktorer, husvagnar och släpvagnar med hänvisning bl.a. till att undantaget tillkommit efter diskussioner med olika företrädare för fordonshobbyn och en prövning av de problem som en 30-årsgräns kunde ge upphov till och att avsikten således inte har varit att uppställa någon allmän regel om befrielse från fordonsskatt för fordon som är äldre än 30 år. Utskottet har också vid senare tillfällen haft anledning att mot denna bakgrund avstyrka förslag om en skattebefrielse för äldre traktorer (bet. 1996/97:SkU16 och 1997/98:SkU18).

Trafikbeskattningsutredningen (TBU) har i sitt slutbetänkande Bilen, miljön och säkerheten (SOU 1999:62) föreslagit att den sedan lång tid gällande beskattningen efter tjänstevikt slopas för lätta fordon och i stället ersätts med en enhetsskatt. Utredningen föreslår att enhetsskattebeloppet för motorcyklar, bensindrivna personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar bestäms till 1 000 kr per år samt till 5 000 kr per år för alla dieseldrivna lätta fordon. Sistnämnda enhetsskattebelopp skall även gälla beträffande sådana dieseldrivna personbilar för vilka fordonsskatten hittills varit lägre på grund av att de är av 1993 års modell eller äldre. Även beträffande traktorer föreslås en

enhetsskatt som innebär att skatten på sådana traktorer som genom sitt användningssätt anses som trafiktraktorer sänks till samma nivå som för jordbrukstraktorer, dvs. till 225 kr per år. Vidare anför utredningen att fordonsskatten kan ges en miljöstyrande utformning genom att bilar i den bästa miljöklassen befrias från fordonsskatt under en kortare tid.

Gällande befrielse från fordonsskatt för veteranfordon bör kvarstå såvitt avser motorcyklar, personbilar och bussar, anser utredarna. Skattebefrielsen bör däremot avskaffas för veteranlastbilar eftersom den med nuvarande generella utformning inte är förenlig med EU:s direktiv. Veteranlastbilar bör i stället befrias från både fordonsskatt och vägavgift om de används av personer vars huvudsysselsättning inte är godstransporter samt att de endast tillfälligt körs på allmänna vägar.

Betänkandet har remissbehandlats och en proposition är aviserad till våren 2000.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till att de frågor rörande fordonsbeskattningen som tas upp i motionerna utretts och nu är föremål för överväganden i Regeringskansliet med sikte på en proposition inom kort bör regeringens ställningstagande i dessa frågor avvaktas. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Åkerinäringen, m.m.

I *motion Sk325 av Alf Svensson m.fl. (kd)* begärs ett tillkännagivande om vad i motionen anförts om åkerinäringens konkurrenssituation (yrkande 25). Motionärerna framhåller att kostnadsläget för svensk åkerinäring är högt i jämförelse med främst danska och holländska åkerier men också i förhållande till vissa östländer såsom Polen. För att svenska åkerier skall kunna konkurrera på lika villkor som bl.a. danska åkerier bör de totala kostnaderna minska med ca 20 %. Motionärerna föreslår bl.a. att energiskatten på miljöklass 1 diesel sänks med 50 öre per liter och att fordonsskatten för vissa fordonskombinationer sänks till EU:s miniminivå. Vidare anser motionärerna att regeringen inom EU bör driva frågan om lika villkor för åkerinäringen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en åtgärdsplan för att skapa lika villkor mellan svensk och utländsk åkerinäring.

I *motion Sk625 av Ingvar Eriksson och Olle Lindström (m)* framhålls att svensk åkerinäring i längden inte kan bära den tunga bördan med 20 % högre kostnader än motsvarande näring i konkurrentländerna. För att förbättra villkoren för svensk åkerinäring och därmed rädda jobben inom näringen måste de svenska skatterna och avgifterna harmoniseras med övriga EU-länders. Enligt motionärerna bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag om förbättrade villkor för branschen i enlighet med det anförda (yrkandena 1–3).

I *motion Sk656 av Jan-Evert Rådström och Per-Samuel Nisser (m)* begärs ett tillkännagivande om behovet av att utreda de samhällsekonomiska konsekvenserna av en sänkt miljödieselskatt till en nivå som ligger under våra närmaste konkurrentländers. Motionärerna framhåller att svensk

miljödiesel har en mycket hög kvalitet i förhållande till våra grannländer inom EU. Att utländska åkare inte tankar sina fordon med svensk diesel under transporter i Sverige beror på den höga beskattningen. Det är, menar motionärerna, angeläget ur såväl miljö- som konkurrenssynpunkt att frågan om en sänkning av den svenska dieselskatten utreds.

I *motion T466 av Per-Richard Molén m.fl. (m, kd, fp)* anføres att det är angeläget för svenskt näringsliv att ha tillgång till en konkurrenskraftig svensk åkerinäring. Åkerinäringens villkor måste förbättras. I annat fall blir vi beroende av utländska aktörer på området. Enligt motionärerna måste skatterna på bl.a. drivmedel sänkas till en nivå som motsvarar konkurrentländernas inom EU och de skadliga företagsskatterna tas bort (yrkande 1).

I *motion Sk753 av Bengt Silfverstrand och Anders Karlsson (s)* begärs ett tillkännagivande om åtgärder för att åstadkomma konkurrensneutralitet på bussområdet. Motionärerna anför att utländska bussföretag som trafikerar Sverige har generösare villkor än svenska bussföretag som trafikerar andra europeiska länder eftersom Sverige varken tar ut vägskatte, vägtrafikavgift eller vägmoms. Motionärerna anser att Sverige bör gå i spetsen för att införa ett eurovinjettsystem för busstrafiken inom EU på samma sätt som gäller för lastbilar. I annat fall riskerar situationen att bli ohållbar särskilt för de mindre bussföretagen med utlandsupdrag.

Bakgrund

Sverige deltar sedan den 1 januari 1998 i det gemensamma vägavgiftssystem som Belgien, Danmark, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland tidigare infört, det s.k. Eurovinjettsystemet (prop. 1997/98:12, bet. 1997/98:SkU7). Som en kompensation för avgifterna vilka tas ut för motorfordon eller fordonskombinationer med en totalvikt om 12 000 kg har fordonsskatten sänkts.

Frågan om fordonsskatt och vägavgift för lastbilar behandlades av Riksdagen i samband med den trafikpolitiska propositionen (1997/98:56, bet. 1997/98:TU10). Med anledning av propositionen och motionsyrkanden om harmonisering av regler, avgifter och skatter och svensk åkerinäringens konkurrensvillkor gjorde trafikutskottet följande bedömning:

Utskottet konstaterar att regeringen avser att prioritera det arbete som pågår med att ta fram ett nytt direktiv om fordonsskatt, vägtullar och vägavgifter. Enligt skatteutskottets mening har övergången från fordonsskatt till vägavgifter för vissa tunga fordon genomförts för att eliminera ett allvarligt hinder för de svenska åkarnas möjlighet att konkurrera inom Europa. De flesta åkare som använder sitt fordon utanför Sverige slipper nu erlægga vägavgifter i Danmark, Tyskland etc., och detta har uppnåtts utan någon egentlig ökning av det svenska skatteuttaget. Trafikutskottet finner det angeläget att Sverige verkar för en utveckling av vägavgiftssystemet i önskvärd riktning. Detta är också regeringens uppfattning. — — —

Vidare hänvisade trafikutskottet till följande uttalande från skatteutskottet med anledning av motionsyrkande om harmoniserade fordonsskatter och marknadspris på diesel:

Skatteutskottet konstaterar att internationaliseringen av transportmark-naden lägger hinder i vägen för en fullt genomförd marginalkostnads-prissättning. Vidare kan transportnäringens internationella konkurrens-situation medföra att avsteg måste göras från en i övrigt motiverad beskattning. Skatteutskottet betonar dock att Sverige vid utformningen av sina regler bör undvika att delta i en skattekonkurrens med andra länder och i stället välja att gå steget före. Som regeringen anför är det samtidigt viktigt att hänsyn tas till de styreffekter som kan uppkomma om prissättningen inom Sverige blir alltför ojämn. – – – Trafikutskottet finner inte anledning till annan bedömning än den skatteutskottet redovisat i sitt yttrande.

Riksdagen följde utskottet.

TBU lämnar i sitt slutbetänkande inte något förslag om fordonsskatt på tunga lastbilar eller tunga släpvagnar. För lätta släpvagnar föreslås en skattesats på 500 kr, för lätta lastbilar och lätta bussar en enhetsskatt på 1 000 kr per år. TBU lägger heller inte fram några förslag om drivmedelsskatt med hänsyn till bl.a. den pågående översynen av energibeskattningsens framtida utformning.

Ett handlingsprogram för åkerinäringen väntas inom kort från Näringsdepartementet.

Inom Finansdepartementet övervägs en utredning angående fordonsskatt på tunga fordon.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner att regeringen på olika sätt har uppmärksammat åkerinäringens konkurrenssituation, bl.a. i den trafikpolitiska propositionen, och genom de samtal som under en längre tid pågått mellan företrädare för åkerinäringen och regeringen med inriktning på att utarbeta ett samlat transport- och näringspolitiskt handlingsprogram för åkerinäringen. Regeringens avsikt är att under våren redovisa detta handlingsprogram för riksdagen. Vidare övervägs i Finansdepartementet en utredning angående fordonsskatt på tunga fordon, bl.a. med hänsyn till att Tyskland har långtgående planer på att lämna Eurovinjettsystemet och att ett direktiv om skärpta avgaskkrav för tunga fordon (99/96/EG) nyligen antagits. Mot denna bakgrund och då frågor som rör åkerinäringens situation även kan komma att tas upp i de kommande skattesamtalen mellan regeringen och de övriga politiska partierna i riksdagen anser utskottet att riksdagen inte bör göra något tillkännagivande av det slag som efterlyses i motionerna.

Skatten på diesel har nyligen, efter tillstyrkan av skatteutskottet och finansutskottet, höjts som ett led i den ökade miljörelateringen av skattesystemet (1999/2000:FiU1). Något skäl att nu överväga en sänkning av skatten föreligger inte.

Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Alkohol- och tobaksbeskattning

I motion Sk616 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) begärs ett tillkännagivande om behovet av sänkta alkoholskatter (yrkande 3). Motionärerna menar att de höga skatterna på öl och andra alkoholdrycker gynnar handeln med svartsprit till men för bl.a. restaurangnäringen.

I motion Sk624 av Leif Carlson och Nils Fredrik Aurelius (m) begärs ett tillkännagivande om att en fortsatt anpassning av den svenska ölskatten bör genomföras så att likvärdiga konkurrensvillkor gentemot omvärlden uppnås.

I motion Sk636 av Anita Sidén och Cecilia Magnusson (m) anförs att skatten på öl bör sänkas för att bl.a. motverka gränshandeln och den illegala handeln med öl.

I motion Sk650 av Anders Sjölund och Jan-Evert Rådström (m) begärs ett tillkännagivande om sänkt alkoholskatt för innehavare av serveringstillstånd. Sänkt alkoholskatt kommer enligt motionärerna att innebära ett uppsving för restaurangbranschen, ett verkligt incitament för krögaren att handla legalt, ökad likställdhet mellan krogpriser och priserna på Systembolaget samt en ökad social kontroll av alkoholkonsumtionen.

I motion Sk715 av Catharina Elmsäter-Svärd och Tomas Högström (m) begärs ett tillkännagivande om sänkt skatt på öl. För att svenska bryggerier skall kunna överleva och konkurrera på lika villkor med andra länder krävs enligt motionärerna en sänkning av ölskatten.

I motion Sk688 av Tuve Skånberg (kd) begärs ett tillkännagivande om högre skatt på våtsnus. Motionären anser att skatten bör höjas med 15–45 %. En sådan åtgärd skulle utöver att tillföra statskassan mer pengar minska nyrekryteringen av snusare samt bidra till sänkta vårdkostnader för snusrelaterade skador.

I motion So201 av Thomas Julin m.fl. (mp) begärs ett tillkännagivande om vikten av att regeringen följer prisutvecklingen på tobaksvaror och genom reglering av tobaksskatten ser till att priset åtminstone stiger i takt med övrig prisutveckling (yrkande 2).

Bakgrund

Sveriges medlemskap i EU föranledde förändringar i beskattningen av alkoholhaltiga drycker. Den progressiva skatteskala som infördes 1992 har ersatts av en i princip proportionell beskattning efter alkoholhalt.

I förhandlingarna om medlemskap i EU fick Sverige en treårig övergångsperiod (t.o.m. den 1 januari 1998) under vilken en reducerad skattesats skulle få tillämpas för öl med en alkoholhalt som inte överstiger 3,5 volymprocent. I syfte att förstärka stimulansen för en övergång till alkoholsvagare drycker och motverka den ökande gränshandeln genomfördes dock en omläggning till en enhetlig (lägre) skatt på öl redan den 1 januari 1997. Samtidigt höjdes alkoholgränsen för nollbeskattat öl från 2,25 volymprocent till den övre gränsen inom EU för tillämpning av reducerade skatter på öl, dvs. 2,8 volymprocent. För att uppnå en oförändrad konsumtionsvolym av

ren alkohol höjdes också skatten på sprit med 2 % (prop. 1996/97:1, bet. FiU1).

Skattesatsen på öl över 2,8 volymprocent är 1,47 kr för varje volymprocent alkohol och liter. Vid en alkoholhalt på 5 % är skatten 7,35 kr/liter (snittet för samtliga EU-länder är 3,74 kr/liter).

Skatten på lättvin tas ut i ”trappsteg” och uppgår till 27,20 kr/liter för vin över 8,5 upp till 15 volymprocent (ca 4 gånger högre än genomsnittet inom EU).

Skatten på 70 centiliter starksprit är ca 140 kr (ca 3 gånger högre än genomsnittet inom EU).

Våren 1998 antog riksdagen regeringens förslag om förbättrad kontroll av vissa punktskattepliktiga varor (prop. 1997/98:100, bet. 1997/98:SkU28). De nya reglerna innebär att tullen fått utökade befogenheter att kontrollera yrkesmässiga vägtransporter av alkoholvaror, tobaksvaror och mineralolje-produkter. Tullen kan påföra skatt och omhändertaga varor medan punktskatteplikten utreds och skatten är obetald. Enligt den nya lagen får en tullmyndighet också undersöka om postförsändelser (kommersiella och privata) från ett annat EU-land innehåller alkohol- eller tobaksvaror. Alkoholdrycker och tobaksvaror som förs in av resande för privat bruk kan omhändertas av tullen, om det finns en påtaglig risk att den skattskyldige inte kommer att betala skatten. Förblir skatten obetald, skall varorna kunna förverkas efter beslut av domstol.

Utskottets ställningstagande

Alkoholskatt

Sverige för sedan en lång tid tillbaka en restriktiv alkoholpolitik som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar genom en minskad totalkonsumtion. Detta sker främst genom en kombination av höga skatter och restriktioner som på olika sätt begränsar tillgängligheten samt information, opinionsbildning och behandlingsinsatser. Som utskottet tidigare anfört finns det inte något skäl att minska ambitionerna med den svenska alkoholpolitiken därför att man i några medlemsländer inom EU har en annan syn på dessa frågor. En annan sak är att förutsättningarna för att driva den svenska alkoholpolitiken har ändrats genom medlemskapet i EU och den ökade internationella rörligheten. Som utskottet tidigare uttalat måste prioriteringar göras till de områden där insatserna ger störst effekt. En strävan att hålla fast vid de mest verkningsfulla alkoholpolitiska medlen så länge de har effekt och ta bort sådana restriktioner som bedöms ha mindre alkoholpolitisk betydelse och som ifrågasätts ur EG-rättslig synpunkt var också regeringens utgångspunkt för de förslag som lades fram i proposition 1998/99:134 Vissa alkoholfrågor och som riksdagen ställde sig bakom hösten 1999. I sitt yttrande till socialutskottet anförde utskottet att ett av Sveriges viktigaste alkoholpolitiska medel fortfarande är prispolitiken och att vi måste hitta effektiva alternativ till prisinstrumentet innan detta kan överges som alkoholpolitiskt medel. Utskottet vidhåller denna uppfattning

och anser att det för närvarande inte är lämpligt att genomföra sådana skattesänkningar som förespråkas i motionerna.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är angeläget att motarbeta illegal införsel av alkoholdrycker. Detta är också en prioriterad uppgift för tullen som genom införandet av punktskattekontrollagen också fick bättre möjligheter till kontroll av transporter av punktskattepliktiga varor samt bättre sanktionsmöjligheter. Vidare har varusmugglingslagen varit föremål för översyn och en proposition förbereds inom Regeringskansliet. Punktskatteutredningen överväger bl.a. om krav på säkerhet för betalning av skatt i samband med transport av obeskattade varor bör utvidgas. Olovlig försäljning och tillverkning av alkoholdrycker kan straffas med böter eller fängelse. Det straffbelagda området har nyligen utvidgats till att omfatta även förvärv och innehav av olovligt tillverkad sprit eller spritdrycker. Slutligen vill utskottet i detta sammanhang nämna att det inte bara är länder som Sverige med höga skatter som drabbas av problem med skatteundandraganden genom bedrägerier inom suspensionsordningen eller inom transiteringssystemen. I stor utsträckning rör det sig om ett problem för hela unionen. Åtgärder i syfte att motverka eller förhindra undandraganden av punktskatter har också haft hög prioritet inom EU de senaste åren.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna om sänkt skatt på alkoholdrycker.

Tobaksskatt

Den 1 augusti 1998 sänktes styckeskatten på cigaretter från 85 öre till 20 öre. Samtidigt höjdes den del av skatten som är relaterad till detaljhandelspriset från 17,8 % till 39,2 %. För skatten på cigaretter innebar detta en sänkning med 14 %. Bakgrunden till ändrade skattesatser var att de kraftiga skattehöjningarna på cigaretter under 1996 och 1997 lett till att den illegala handeln, smugglingen och annan obeskattad införsel av cigaretter ökat kraftigt. Systemet för automatisk uppräknings av punktskatterna på alkohol och tobak har slopats eftersom en automatisk uppräknings inte föregås av någon prövning från lämplighetssynpunkt (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20). Det ansågs lämpligare att skattesatserna i stället omprövas i vanlig ordning med lämpliga mellanrum och avvägs med hänsyn även till andra omständigheter än förändringarna i penningvärdet.

Utskottet utgår från att regeringen följer utvecklingen av tobakskonsumtionen och priset på tobaksvaror samt vidtar de åtgärder som efter vunna erfarenheter kan visa sig vara motiverade såväl från folkhälsosynpunkt som från fiskal synpunkt, utan något särskilt tillkännagivande härom från riksdagens sida.

Det anförda innebär att utskottet även avstyrker motionsyrkandena om ändrade skattesatser på tobaksvaror.

Införsel för privat bruk, m.m.

I motion Sk814 av Mikael Odenberg (m) begärs ett tillkännagivande om att Sveriges särskilda undantag när det gäller privatinförsel av alkoholdrycker

successivt skall avvecklas så att de svenska införselreglerna senast den 1 januari 2004 överensstämmer med EU:s regler på området.

I *motion U505 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)* begärs ett tillkännagivande om att Sverige skall fortsätta att verka för att det svenska undantaget vad gäller privatinförsel av alkoholdrycker förlängs utan att begränsas av en bortre parentes (yrkande 17).

I *motion Sk744 av Carina Ohlsson m.fl. (s)* anføres att det bör vara möjligt för resande till annat EU-land att handla alkoholhaltiga drycker i exportbutiker på flygplatserna. Motionären anser att detta bör ges regeringen till känna.

Bakgrund

Enligt EG-reglerna (rådets direktiv 92/12/EEG, cirkulationsdirektivet) får den som reser mellan EU-länder medföra minst 10 liter sprit, 20 liter starkvin, 90 liter vin, 110 liter öl samt 800 cigaretter, 400 cigariller, 200 cigarrer och 1 kg röktnobak utan att betala skatt i införsellandet om varorna inköpts beskattade i en annan EU-stat och är avsedda för privat konsumtion.

Vid förhandlingarna om medlemskap i EU uppnådde Sverige och Finland ett undantag från huvudregeln i cirkulationsdirektivet för att kunna behålla strängare införselregler. Danmark har sedan tidigare ett liknande undantag. Med stöd av undantaget har Sverige begränsat den privata införseln som får ske utan att den resande betalar skatt till 1 liter starksprit eller 3 liter starkvin, 5 liter annat vin och 15 liter starköl, 300 cigaretter eller 150 cigariller eller 75 cigarrer eller 400 gram röktnobak.

Bestämmelserna om beskattning av privatinförsel och vilka kvantiteter som får införas utan att punktskatt skall betalas finns i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel.

Enligt rådets direktiv 96/99/EG får Sverige, t.o.m. den 30 juni 2000 och underkastat en översyn, fortsätta att tillämpa de kvantitativa begränsningarna. Den svenska inställningen är att undantaget i fråga om privatinförseln förlängs automatiskt såvida inte ett enligt rådsbeslut om motsatsen fattas. Danmark och Finland har accepterat att tillämpa EG:s införselregler fr.o.m. den 31 december 2003. I ett rådsprotokoll till direktivet finns en anteckning om att rådet anser att för det fall Sverige vid nästa förhandlingsomgång ges ett senare avvecklingsdatum än Danmark och Finland skall detta senare datum även gälla för dem.

Motionsyrkanden om att höja gränsen för den mängd alkohol- och tobaksvaror som för förs in i landet utan att svensk skatt skall betalas har behandlats av utskottet vid upprepade tillfällen under senare tid. Utskottet har avstyrkt motionsyrkanden med motiveringen att det skulle vara svårt för Sverige att upprätthålla en hög prisnivå på alkoholdrycker utan det svenska undantaget och att det därför var viktigt, främst ur folkhälsosynpunkt, att Sverige fortsatte att hävda detta undantag.

Den 1 juli 1999 upphörde den skattefria försäljningen (den s.k. taxfree-försäljningen) inom EU. Efter detta datum är det endast möjligt att föra in alkohol- och tobaksvaror som beskattats i ett annat medlemsland (prop. 1998/99:86, bet. 1998/99:SkU21). Skattefria alkoholdrycker och tobaksvaror

kan fortfarande säljas till resenärer som skall resa till tredje land (inkl. bl.a. Åland och Kanarieöarna, som ligger utanför EG:s skatteområde) samt föras in från sådant land till Sverige. Införseln och de begränsningar som därvid gäller regleras i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Enligt lagen om exportbutiker får endast obeskattade gemenskapsvaror säljas i exportbutikerna och endast till resande till tredje land. Motionsyrkanden om att även beskattade varor skall få säljas i butikerna till resenärer som skall resa till ett annat EU-land avstyrktes av utskottet i nyss nämnda betänkande. Som skäl anfördes kontrollsvårigheter, att en sådan ordning skulle inskränka det statliga detaljhandelsmonopolet samt att försäljning av annat än obeskattade varor i en exportbutik skulle strida mot själva syftet med exportbutiker.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning att Sverige med kraft skall fortsätta att verka för att få behålla nuvarande undantag från EG:s regler om privatinförsel av alkoholdrycker, dvs. fortsatta kvantitativa begränsningar i den införsel av alkohol och tobak som kan ske utan att svensk skatt skall betalas. Utan detta undantag blir det svårt att fullfölja vår restriktiva alkoholpolitik. Eftersom denna uppfattning delas av regeringen är enligt utskottets mening motion U505 redan tillgodosedd och något tillkännagivande av riksdagen behövs därför inte. Det anförda innebär att utskottet tar avstånd från uppfattningen i motion Sk814 om att tiden nu är mogen att successivt avveckla införselbegränsningarna. Motionerna avstyrks.

Utskottet har heller inte ändrat uppfattning i fråga om vilka varor som skall få säljas i exportbutikerna eller till vem. Till följd härav avstyrks även motion Sk744.

Reklamskatt

I *motion Sk683 av Inga Berggren m.fl. (m,kd,c,fp)* anføres bl.a. att reklamskatten är en extraskatt på information och marknadsföring som gör det svårare och dyrare för företag att sälja sin produkter. Därtill träffar skatten i sin nuvarande utformning i högre grad mindre företag än större. Skatten snedvrider också konkurrensen mellan olika media och bidrar till att minska antalet arbetstillfällen inom landet. Motionärerna anser att det är hög tid att nu avskaffa reklamskatten och begär ett tillkännagivande härom till regeringen.

I *motion Sk721 av Jeppe Johnsson och Elizabeth Nyström (m)* anføres att reklamskatten, i likhet med vad som föreslagits av regeringens egen utredare, bör slopas. Skatten ger upphov till snedvridningar av konkurrensen mellan olika medier i sin nuvarande form och torde inte vara förenlig med EG-rätten, anføres det.

I *motion Sk728 av Anne-Katrine Dunker och Cristina Husmark Pehrsson (m)* anføres bl.a. att reklamskatten är ett problem för gratistidningarna och s.k. annonsblad och därför bör avskaffas.

I motion Sk747 av Johnny Gylling (kd) begärs ett tillkännagivande om att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag om att avskaffa reklamskatten i sin helhet.

I motion Sk754 av Reynoldh Furustrand (s) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att den skall återkomma till riksdagen med en avvecklingsplan för när reklamsskatten i sin helhet skall vara avskaffad.

I motion Sk756 av Roy Hansson (m) begärs ett tillkännagivande om att fullfölja avvecklingen av lagen om skatt på annonser och reklam.

I motion Kr509 av Kent Olsson m.fl. (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om slopad reklamskatt (yrkande 14). Motionärerna framhåller att den reklamskatt som i dag tas ut på olika former av reklam som ges ut av idrottsföreningar och förbund slår hårt mot idrottsrörelsen. Skatten bör därför slopas under år 2000.

Utredning, m.m.

Enligt 1996 års reklamskatteutredning bör reklamskatten avskaffas (SOU 1997:53 Avskaffa reklamskatten!).

Riksdagen har våren 1998 beslutat att avskaffa reklamskatten på reklamtrycksaker (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20). Skälet till att reklamskatten inte helt slopades i enlighet med vad 1996 års reklamskatteutredning föreslog var finansiella. Utskottet som tillstyrkte förslaget om slopad skatt på reklamtrycksaker men ej annan reklam framhöll i sitt yttrande (1997/98:SkU4y) till finansutskottet att åtgärden kan leda till nya nackdelar för reklam i annan form och försämra konkurrensförhållandena exempelvis för gratistidningar och s.k. annonsblad. Utskottet förutsatte att regeringen noga följer utvecklingen och återkommer till dessa frågor så snart som utvecklingen motiverar detta. I betänkande 1998/99:SkU13 vidhöll utskottet sitt tidigare ställningstagande och avstyrkte då aktuella motionsyrkanden.

Frågan om reklamskattens överensstämmelse med EG-rätten har varit föremål för prövning i Regeringsrätten. Regeringsrätten har i en dom den 6 februari 1999 funnit att uttagande av skatt enligt lagen om skatt på annonser och reklam inte strider mot artikel 33 i rådets sjätte mervärdesskattedirektiv (77/388/EEG). Domstolen avslog också ett yrkande om att inhämta ett förhandsavgörande från EG-domstolen.

Utskottets ställningstagande

Ett slopande av reklamskatten i sin helhet skulle innebära ett bortfall av skatteinkomster för staten av icke obetydlig omfattning. Enligt utskottets mening bör riksdagens ställningstagande till en sådan åtgärd därför anstå till dess att regeringen och dess samarbetspartier i riksdagen redovisat sina överväganden rörande beskattningens kommande inriktning och vilka områden och verksamheter som skall prioriteras vid eventuella skattesänkningar. Utskottet vidhåller dock sin tidigare inställning att regeringen noga bör följa utvecklingen på området. Med det anförda avstyrker utskottet samtliga nu behandlade motioner.

Båtskatt

I motionerna Sk676 av Mats Lindberg (s) och T610 (yrkande 2) av Bengt Silfverstrand (s) anføres att samhällets kostnader för sjösäkerhet etc. sammantaget med de stora obeskattade förmögenhetsvärden som finns i fritidsbåtar talar för att en båtskatt snarast skall införas. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande till regeringen i frågan.

I motion Sk711 av Lennart Värmbjörk m.fl. (v) begärs tillkännagivande om behovet av att utreda möjligheterna att beskatta dyrare fritidsbåtar genom att försäkringsbolagen åläggs en skyldighet att lämna uppgift till skattemyndigheten om båtar med ett värde om lägst 100 000 kr. Utredningen bör också överväga frågan om att återinföra ett båtregister.

I motion T609 av Per Lager m.fl. (mp) anføres att regeringen bör utreda möjligheten att införa skatt på större motorförsedda fritidsbåtar och hur en sådan skall utformas (yrkande 2). Motionärerna anser att en skatt självklart inte skall drabba mindre båtar som roddbåtar, ekor, kanoter eller rena segelbåtar.

I motion T611 av Karin Enström m.fl. (m) begärs ett tillkännagivande om att skatt på fritidsbåtar inte skall införas (yrkande 2).

I motion T210 av Johnny Gylling m.fl. (kd) hemställs att riksdagen skall ge regeringen till känna att någon särskild båtskatt inte skall införas (yrkande 35). Med anledning av regeringens uttalande om att det kan finnas skäl att överväga möjligheterna att införa en obligatorisk ansvarsförsäkring för ägare av fritidsbåtar anser motionärerna att riksdagen bör understryka att detta inte skall utgöra eller ses som ett första steg mot ett införande av en särskild båtskatt.

Utredning, m.m.

Regeringen uppdrog under år 1995 åt en särskild utredare att närmare belysa vilka kostnader fritidsbåtstrafiken orsakar samhället och överväga hur dessa kostnader skall betalas. Utredaren har i betänkande SOU 1996:170 föreslagit att ett statligt register över fritidsbåtar återinförs. Utredaren har avvisat en särskild båtskatt med hänvisning till att samhällets intäkter från båtlivet enligt utredningens beräkningar vida överstiger kostnaderna.

I budgetpropositionen 1998/99:1 utgiftsområde 22 har regeringen ansett att frågan om hur register för fritidsbåtar bör utformas bör utredas vidare.

I budgetpropositionen 1999/2000:1 utgiftsområde 22 har regeringen gjort den bedömningen att ett allmänt register för fritidsbåtar bör bygga vidare på det frivilliga båtregistret som Stöldskyddsföreningen administrerar. Vidare framgår att regeringen har för avsikt att överväga möjligheterna att införa en obligatorisk ansvarsförsäkring för ägare av fritidsbåtar i syfte att förbättra ersättningsmöjligheterna för skadelidande vid olyckor med sådana båtar. Om en sådan obligatorisk ansvarsförsäkring införs skapas enligt regeringens mening också en möjlighet för försäkringsgivarna att lämna kontrolluppgifter om fritidsbåtsinnehav till skattemyndigheterna.

Med hänsyn till att frågan om ett obligatoriskt register över fritidsbåtar och en särskild skatt på sådana båtar prövats så sent som 1996 av regeringens särskilde utredare anser utskottet inte att riksdagen nu skall ta initiativ till en ny utredning med anledning av motionerna Sk711 och T609.

Utskottet är inte berett att nu föreslå att en särskild skatt skall införas på fritidsbåtar utan anser att regeringens överväganden om en obligatorisk ansvarsförsäkring för ägare av fritidsbåtar skall avvaktas. Motionerna Sk676 och T610 om att omgående införa en skatt på fritidsbåtar avstyrks därför. Utskottet finner heller inte skäl att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna T210 och T611 som därmed avstyrks.

Avfallsskatt

I motion MJ755 av Göte Jonsson m.fl. (m) hemställs om att avfallsskatten skall slopas (yrkande 2). Skatten hade enligt motionärernas mening aldrig bort införas eftersom den medför flera negativa effekter inte minst från miljösynpunkt. Skatten straffar de återvinnings- och behandlingsverksamheter som bedrivs vid befintliga deponier och leder till en snedvridning av konkurrensen. Skatten innebär också en styrning mot ökad förbränning av avfall vilket varken gynnar materialåtervinning eller biologisk behandling. Därutöver försvåras utvecklingen av miljövänlig teknik för omhändertagande av avfall och risken för illegal deponering ökar.

Bakgrund

Riksdagen antog i juni 1999 regeringens förslag om att införa en skatt på deponerat avfall (prop. 1998/99:84, bet. SkU20) med ikraftträdande den 1 januari 2000. Syftet med skatten är att öka de ekonomiska incitamenten för att behandla avfall på ett från miljö- och naturresurssynpunkt bättre sätt och därigenom också minska mängden deponerat avfall.

Avfallsskatt tas ut på allt avfall som deponeras. Skattskyldig är den som driver en avfallsanläggning. Skatten omfattar såväl konventionellt avfall som industrins branschspecifika avfall och tas ut med 250 kr per ton för det avfall som tas in på anläggningen. Om avfallet därefter förs ut efter till exempel sortering, får avdrag göras för skatten på det avfall/material som förts ut från anläggningen.

Avfall som tas om hand på annat sätt än genom deponering, till exempel genom kompostering eller förbränning, beskattas inte. Skatt skall inte heller tas ut på avfall för vilket det ännu inte finns några miljömässigt godtagbara alternativ till deponering, till exempel radioaktivt avfall, bergrester från gruvbrytning och vissa speciella industriavfall från bl.a. stål- och metallindustrin.

Avfallsskatten har nyligen införts på utskottets tillstyrkan och syftar till att uppnå en bättre behandling av avfall från miljö- och naturresurssynpunkt och till att minska avfallsmängderna på sikt. Utskottet har inte ändrat sin tidigare inställning och avstyrker motionsyrkandet.

Skatt på plastkassar

I motion Sk672 av Claes Stockhaus och Gunilla Wahlén (v) hemställs om att regeringen bör överväga att införa en skatt på plastkassar om förslagsvis 50 öre inkl. moms per kasse. En sådan åtgärd skulle enligt motionärerna minska konsumtionen av engångsmaterial och stimulera användningen av miljövänligare alternativ, t.ex. återanvändningsbara tygkassar (yrkande 1). Intäkterna från en sådan skatt bör användas för att gynna kulturen och bekosta transporter inom kulturområdet. Motionärerna menar att det behövs ett ökat turnéstöd för att en levande kultur skall nå alla i hela landet (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i olika sammanhang tagit avstånd från specialdestinerade skatter med motiveringen att de verksamheter som motionärerna vill gynna bör underställas en normal budgetprövning. Utskottet vidhåller denna inställning och vill heller inte medverka till att, utan tungt vägande skäl, införa nya punktskatter som krånglar till skattesystemet. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandet.

Amalgam

I motion MJ808 av Thomas Julin m.fl. (mp) begärs ett tillkännagivande om att amalgam skall beläggas med en miljöavgift (yrkande 3). Avgiften bör enligt motionärerna sättas så att kostnaderna för rening av avlopp och luft, kremering och slutförvaring täcks.

Sverige bedriver sedan lång tid arbete med inriktning på att begränsa och fasa ut användningen av kvicksilverhaltiga produkter av miljöskäl både nationellt och internationellt. Användningen av kvicksilver har också minskat kraftigt under det senaste årtiondet på grund av införda restriktioner och förbud. Målsättningen är att användningen av kvicksilver bör avvecklas till år 2000 med vissa undantag där acceptabla alternativ ännu inte finns att tillgå (prop. 1997/98:145, bet. 1998/99:MJU6).

Våren 1994 ställde sig riksdagen positiv till en avveckling av amalgam som tandfyllningsmaterial (bet. 1993/94:JoU23). Användningen av amalgam i tandvården har därefter minskat kraftigt. Tandvårdsersättning för amalgamfyllningar slopades per den 1 januari 1999, och inriktningen är att amalgam som tandfyllningsmaterial skall förbjudas (prop. 1997/98:112, bet. 1997/98:SoU25).

När det gäller krematoriernas kvicksilverutsläpp bedrivs utvecklingsarbete för att komma till rätta med detta problem. En metod innebär att en selenampull placeras på kistlocket före kremeringen. Tanken är att selen och kvicksilver skall reagera med varandra i rökgaserna och därvid bilda kvicksilverselelenid som är en stabil och ofarlig förening. En annan metod gäller utveckling av modern filterteknik. Avskiljningen av kvicksilver sker då genom att kvicksilvret, som förångas vid kremeringen, amalgameras på ett selenfilter som sedan kan förnyas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att olika åtgärder har vidtagits eller förbereds för att fasa ut användningen av kvicksilverhaltiga produkter, inklusive amalgam. Något skäl att därutöver belägga produkten med en särskild skatt finns inte. Utskottet avstyrker således motionsyrkandet.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *energibeskattnings allmänna inriktning*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk623, 1999/2000:Sk690, 1999/2000:Sk763, 1999/2000:U504 yrkandena 9 och 10, 1999/2000:U505 yrkande 15, 1999/2000:U512 yrkande 11, 1999/2000:U514 yrkandena 4–6, 1999/2000:U513 yrkande 20, 1999/2000:U515 yrkande 7, 1999/2000:MJ255 yrkande 8, 1999/2000:MJ807 yrkandena 3 och 4, 1999/2000:N228 yrkande 25 och 1999/2000:N266,

res. 1 (m)

res. 2 (kd, c, fp)

res. 3 (mp)

2. beträffande *jordbrukets energi- och miljöskatter*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ212 yrkande 3, 1999/2000:MJ252 yrkande 11, 1999/2000:MJ255 yrkande 14, 1999/2000:MJ257 yrkandena 3 och 4, 1999/2000:MJ547 yrkande 4 och 1999/2000:MJ605 yrkande 3,

res. 4 (m)

res. 5 (kd)

res. 6 (fp)

3. beträffande *industrins och växthusnäringens energiskatt*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk307, 1999/2000:Sk310, 1999/2000:Sk311, 1999/2000:MJ221 yrkande 2, 1999/2000:MJ253 yrkande 1 och 1999/2000:N228 yrkande 24,

res. 7 (m)

res. 8 (kd)

4. beträffande *värmeleveranser till industrin*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk745,

5. beträffande *fossila drivmedel*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk619, 1999/2000:Sk620, 1999/2000:Sk621, 1999/2000:Sk634 yrkandena 2 och 3, 1999/2000:Sk722 och 1999/2000:Sk729,

res. 9 (m)

6. beträffande *biodrivmedel*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk622, 1999/2000:Sk635, 1999/2000:Sk766, 1999/2000:T210 yrkandena 16 och 17 och 1999/2000:N349,

res. 10 (kd)

res. 11 (c)

7. beträffande *differentierad drivmedels- och fordonsskatt*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk746, 1999/2000:Sk751, 1999/2000:Sk761 och 1999/2000:Sk767,

res. 12 (c)

8. beträffande *fordonsskatt*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk617, 1999/2000:Sk618, 1999/2000:Sk652, 1999/2000:Sk660 och 1999/2000:Sk716,

res. 13 (m)

9. beträffande *åkerinäringen, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 25, 1999/2000:Sk625 yrkandena 1–3, 1999/2000:Sk656, 1999/2000:Sk753 och 1999/2000:T466 yrkande 1,

res. 14 (m, kd)

10. beträffande *alkohol- och tobaksbeskattningen*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk616 yrkande 3, 1999/2000:Sk624, 1999/2000:Sk636, 1999/2000:Sk650, 1999/2000:Sk688, 1999/2000:Sk715 och 1999/2000:So201 yrkande 2,

res. 15 (m)

11. beträffande *införsel för privat bruk, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk744, 1999/2000:Sk814 och 1999/2000:U505 yrkande 17,

res. 16 (m)

12. beträffande *reklamskatt*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk683, 1999/2000:Sk721, 1999/2000:Sk728, 1999/2000:Sk747, 1999/2000:Sk754, 1999/2000:Sk756 och 1999/2000:Kr509 yrkande 14,

res. 17 (m, kd, fp)

13. beträffande *båtskatt*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk676, 1999/2000:Sk711, 1999/2000:T210 yrkande 35, 1999/2000:T609 yrkande 2, 1999/2000:T610 yrkande 2 och 1999/2000:T611 yrkande 2,

res. 18 (m, kd)

res. 19 (v)

14. beträffande *avfallsskatt*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ755 yrkande 2,

res. 20 (m)

15. beträffande *skatt på plastkassar*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk672 yrkandena 1 och 2,
16. beträffande *amalgam*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ808 yrkande 3.

Stockholm den 22 februari 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Claes Stockhaus (v), Bengt Niska (s) och Lars Lilja (s).

Reservationer

1. Energibeskattningsens allmänna inriktning (mom. 1) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Inledningsvis vill vi framhålla vikten av att arbetet med att reformera nuvarande lapptäcke till energiskattesystem måste påskyndas. Översynen av energibeskattningsens framtida utformning har nu pågått flera år och vi finner det märkligt att regeringen inte förmår lämna besked om när översynen beräknas vara slutförd.

Enligt vår mening är klimatfrågan det största miljöproblemet och en global överlevnadsfråga för mänskligheten. Därför måste Sverige bedriva en offensiv klimatpolitik och fullgöra sina internationella åtaganden på området. Koldioxidbeskattningen kan stödja klimatpolitiken genom att medverka till en begränsning av utsläppen från fossila bränslen. Den förutsätter dock åtminstone en europeisk samordning, eftersom effekten annars blir att produktion flyttar till andra länder. Man bör också vara försiktig med att internalisera miljökostnader i energipriset eftersom man riskerar att hamna i ett slags statlig prispolitik som leder till ineffektivitet och sämre resurshushållning.

Miljöskatter bör ses som ett komplement till miljöpolitiken. En avvägning mellan miljöskatter och andra medel, såsom administrativ reglering, förbudslagstiftning, informationsinsatser etc., måste göras. Miljöskatterna är mest effektiva när de riktas mot miljöproblem som är relativt lätta att åtgärda. Nya ekonomiska styrmedel bör enligt vår mening framför allt innefatta skatte-

rabatter i syfte att uppnå en snabbare introduktion av ny teknik och miljövänligare produkter. Ett gott exempel är det snabba införandet av katalytisk avgasrening som skatterabatten på katalysatorförsedda bilar ledde till.

När det gäller de befintliga energiskatterna finns det utrymme för en omfördelning så att skatterna blir mer utsläppsrelaterade och mindre beroende av energiinnehållet. Skatt på energi bör, i den utsträckning det skall förekomma, tas ut proportionellt mot energiinnehållet. I dag är exempelvis energiskatten lägre på kol än på olja, vilket inte är motiverat.

Därutöver anser vi att fiskala skatter endast bör tas ut i konsumtionsledet medan miljöstyrande skatter och avgifter bör användas endast i produktionsledet. Vi återkommer nedan till frågan om industrins- och växthusnäringens energiskatter.

Vad som här anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *energibeskattnings allmänna inriktning*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:N228 yrkande 25, med anledning av motion 1999/2000:Sk690 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk623, 1999/2000:Sk763, 1999/2000:U504 yrkandena 9 och 10, 1999/2000:U505 yrkande 15, 1999/2000:U512 yrkande 11, 1999/2000:U514 yrkandena 4–6, 1999/2000:U513 yrkande 20, 1999/2000:U515 yrkande 7, 1999/2000:U513 yrkande 8, 1999/2000:

MJ807 yrkandena 3 och 4 och 1999/2000:N266 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

2. Energibeskattnings allmänna inriktning (mom. 1) – kd, c, fp

Kenneth Lantz (kd), Desirée Pethrus Engström (kd), Rolf Kenneryd (c) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Enligt vår mening är det angeläget att en gemensam koldioxidskatt införs i EU. Ekonomiska styrmedel på miljöområdet bör av konkurrens-, effektivitets- och marknadsskäl regleras på unionsnivå. Så länge beslut härom måste fattas med enhällighet i rådet omöjliggörs i praktiken målet om en gemensam miniminivå för miljöavgifter på koldioxid och andra skadliga utsläpp liksom målet om att sänka avgifter på avlönat arbete skall ”växlas” mot högre avgifter på miljöförstörande produktion. Trots att fem partier i riksdagen krävt ökad överstatlighet och effektivare beslut när det gäller miljöstyrande skatter/avgifter har regeringen visat sig ointresserad av att driva frågan med motiveringen att det är fråga om en skatt och därför skall omfattas av samma beslutsregler som övriga skatter, dvs. enhällighet. Vi anser att det i första hand rör sig om en miljöfråga och inte en skattefråga och därmed bör besluten kunna fattas med kvalificerad majoritet. Regeringen måste nu med kraft verka för att detta skall bli möjligt.

Därutöver anser vi att arbetet med att reformera nuvarande lapptäcke till energiskattesystem måste påskyndas samt att miljörelateringen i skatteuttaget skall öka.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *energibeskattnings allmänna inriktning*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:U504 yrkandena 9 och 10, 1999/2000:U505 yrkande 15, 1999/2000:U512 yrkande 11, 1999/2000:U514 yrkandena 4–6 och 1999/2000:MJ255 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk623, 1999/2000:Sk690, 1999/2000:Sk763, 1999/2000:U513 yrkande 20, 1999/2000:U515 yrkande 7, 1999/2000:MJ807 yrkandena 3 och 4, 1999/2000:N228 yrkande 25 och 1999/2000:N266 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

3. Energibeskattnings allmänna inriktning (mom. 1) – mp

Yvonne Ruwaida (mp) har

dels anfört följande:

Enligt min mening har arbete inom EU med uppföljningen av Kyotokonferensen gått mycket trögt och några steg i riktning mot att bekämpa växthuseffekten har egentligen inte tagits. Sverige måste med kraft verka för att en koldioxidskatt införs på EU-nivå, bl. a. genom att driva frågan inför och under Sveriges ordförandeskap i EU. Miljöpartiets uppfattning är dock att miljöavgifter och miljöskatter i EU alltid skall vara minimiregler så att de enskilda medlemsländerna har frihet att gå före och nationellt fastställa högre nivåer.

För att stoppa växthuseffekten behövs övergripande ekonomiska styrmedel även på global nivå. Det är därför angeläget att den svenska regeringen också internationellt verkar för att sådana styrmedel införs. En koldioxidskatt på global nivå skulle också stärka Sveriges konkurrenskraft. Utöver EU måste frågan diskuteras och beslutas i fora som OECD, WTO (GATT) och G 8 gruppen liksom i regionala ekonomiska sammanslutningar som Asean och NAFTA. Globalt subventioneras fossil energi såsom kol och olja med hundratals miljarder kronor årligen, vilket leder till negativa effekter för klimatet samt försvårar utvecklingen av miljöanpassad, förnybar energi. I Sverige har subventionerna på förbränning av torv lett till ökad växthuseffekt och försämrad konkurrenskraft för biobränslen.

Miljöpartiet menar att målet för regeringens internationella agerande bör vara att samtliga subventioner av fossil energi såsom kol och olja skall upphöra. På det nationella planet bör vi föregå med gott exempel och avveckla subventionen av torv, dvs belägga bränslet med energi- och koldioxidskatt.

1. beträffande *energibeskattnings allmänna inriktning* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:U513 yrkande 20 och 1999/2000:MJ807 yrkandena 3 och 4, med anledning av motion 1999/2000:U515 yrkande 7 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk623, 1999/2000:Sk690, 1999/2000:Sk763, 1999/2000:U504 yrkandena 9 och 10, 1999/2000:U505 yrkande 15, 1999/2000:U512 yrkande 11, 1999/2000:U514 yrkandena 4–6, 1999/2000:MJ255 yrkande 8, 1999/2000:N228 yrkande 25 och 1999/2000:N266 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

4. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Enligt vår mening måste det svenska jordbrukets energiskatter sänkas till en nivå som är likvärdig med vad som gäller i våra främsta konkurrentländer. De skatter och avgifter som belastar den svenska råvaruproduktionen har oftast inte sin motsvarighet i konkurrentländerna, varför konkurrensen snedvrids till svenska jordbruksproducenters nackdel. Energiskatter finns också i Danmark men är avdragsgilla i momsberäkningen och utgör därför ingen belastning.

Därutöver måste jordbruket ges villkor som är likvärdiga med andra näringsgrenar. Ett konkurrenskraftigt jordbruk är en förutsättning för att hela livsmedelssektorn skall kunna utvecklas. Livsmedelssektorn har sammantaget stor ekonomisk betydelse och svarar för en stor del av arbetstillfällena i landet. Regeringens aviserade förslag om att sänka jordbrukets energiskatter till industrins nivå är ett steg i rätt riktning och bör skyndsamt läggas fram för riksdagen.

Vidare har de senaste årens höjningar av skatten på handelsgödsel lett till en kraftig försämring av det svenska jordbrukets och livsmedelsnäringens konkurrenskraft. Någon motsvarande skatt finns inte i Danmark och saknas i stort sett också i andra EU-länder. Flera utredningar har också konstaterat att sambandet mellan skatten på handelsgödsel och kväveläckaget är mycket svagt och den verkliga miljöstyrande effekten av skatten är svår att uppskatta. Enligt vår uppfattning bör skatten på handelsgödsel vad avser kväve sänkas med förslagsvis 40 öre per kg. Detta förslag innebär inte att vi negligerar växtnäringssläckaget från jordbruket utan vi menar att problemet bör angripas med andra metoder än konkurrensnedvridande skatter, t.ex. genom forskning, information och ökad kunskap om bättre odlingsmetoder.

Sammanfattningsvis anser vi att det är hög tid att förslagen från Utredningen om livsmedelssektorns omställning och expansion (den s.k. Björkska utredningen) genomförs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. beträffande *jordbrukets energi- och miljöskatter*

att riksdagen bifall till motionerna 1999/2000: MJ212 yrkande 3 och 1999/2000: MJ605 yrkande 3, med anledning av motion 1999/2000: MJ257 yrkandena 3 och 4 samt med avslag på motionerna 1999/2000: MJ252 yrkande 11, 1999/2000: MJ255 yrkande 14 och 1999/2000: MJ547 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

5. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Sverige bör inom EU med kraft driva frågan om harmonisering av avgifter och skatter för jordbruksnäringen. I avvaktan härpå måste enligt vår mening det svenska jordbrukets energiskatter sänkas till en nivå som är likvärdig med vad som gäller i våra främsta konkurrentländer. De skatter och avgifter som belastar den svenska råvaruproduktionen har oftast inte sin motsvarighet i konkurrentländerna, varför konkurrensen snedvrids till svenska jordbruksproducenters nackdel. Energiskatter finns också i Danmark men är avdragsgilla i momsberäkningen och utgör därför ingen belastning.

Därutöver måste jordbruket ges villkor som är likvärdiga med andra näringsgrenar. Ett konkurrenskraftigt jordbruk är en förutsättning för att hela livsmedelssektorn skall kunna utvecklas. Livsmedelssektorn har sammantaget stor ekonomisk betydelse och svarar för en stor del av arbetstillfällena i landet. Regeringens aviserade förslag om att sänka jordbrukets energiskatter till industrins nivå är ett steg i rätt riktning och bör skyndsamt läggas fram för riksdagen.

Vidare har de senaste årens höjningar av skatten på handelsgödsel lett till en kraftig försämring av det svenska jordbrukets och livsmedelsnäringens konkurrenskraft. Någon motsvarande skatt finns inte i Danmark och saknas i stort sett också i andra EU-länder. Flera utredningar har också konstaterat att sambandet mellan skatten på handelsgödsel och kväveläckaget är mycket svagt och den verkliga miljöstyrande effekten av skatten är svår att uppskatta. Enligt vår uppfattning bör även skatten på handelsgödsel anpassas till omvärldens. Detta innebär inte att vi negligerar växtnäringläckaget från jordbruket utan vi menar att problemet bör angripas med andra metoder än konkurrensnedvridande skatter, t.ex. genom forskning, information och ökad kunskap om bättre odlingsmetoder. En annan metod är att den miljöstyrande skatten på t.ex. handelsgödsel återgår för miljöinsatser i jordbruksnäringen.

Sammanfattningsvis anser vi att det är hög tid att förslagen från Utredningen om livsmedelssektorns omställning och expansion (den s.k. Björkska utredningen) genomförs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. *beträffande jordbrukets energi- och miljöskatter*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000: MJ257 yrkandena 3 och 4, med anledning av motionerna 1999/2000: MJ212 yrkande 3 och 1999/2000: MJ605 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1999/2000: MJ252 yrkande 11, 1999/2000: MJ255 yrkande 14 och 1999/2000: MJ547 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

6. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – fp

Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Folkpartiet välkomnar regeringens aviserade förslag om att jordbruket skall få tillämpa samma skattereduceringar som tillverkningsindustrin när det gäller förbrukning av el och bränslen för uppvärmning, dvs. ingen energiskatt skall tas ut och koldioxidskatten är nedsatt till hälften. Att jordbruket och livsmedelsnäringen skall ges villkor som är likvärdiga med andra näringsgrenar är något som vi länge efterlyst.

När det gäller skatten på handelsgödsel anser vi att denna skatt är nödvändig för att minska övergödningen av våra sjöar och vattendrag och i längden även av kustvattnen. Skatten är också nödvändig för att indirekt göra den naturliga stallgödseln mer värdefull. Folkpartiet föreslår därför en höjning av skatten på handelsgödsel från dagens 1,80 kr till 2,50 kr per kilo kväve. Vi menar att det är mycket angeläget att ett system för skatt på handelsgödsel baserat på kväveeffektivitet/kväveförluster snarast tas fram.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. *beträffande jordbrukets energi- och miljöskatter*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000: MJ252 yrkande 11 och 1999/2000: MJ255 yrkande 14 samt med avslag på motionerna 1999/2000: MJ212 yrkande 3, 1999/2000: MJ257 yrkandena 3 och 4, 1999/2000: MJ547 yrkande 4 och 1999/2000: MJ605 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

7. Industrins och växthusnäringens energiskatt (mom. 3) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Det är statens uppgift att fastställa ramar och villkor som medför att hushåll och företag ges långsiktigt hållbara spelregler. Enligt vår mening är det angeläget att nya energipolitiska riktlinjer, som bl.a. innebär att energibeskattningen görs konkurrensneutral, nu skyndsamt antas. Endast miljöstyrande skatter och avgifter bör användas i produktionsledet, och den

fiskala beskattningen skall ske på ett konkurrensneutralt sätt i konsumtionsledet.

När det gäller produktionsskatterna på el har den elintensiva industrin drabbats särskilt hårt, och för dessa företag räckte det inte med den sänkning som genomfördes våren 1998. Situationen för dessa företag har nu förvärrats genom att löftet om att ta bort elproduktionsskatten i stället resulterat i höjd produktionsskatt på kärnkraftsel. Produktionsskatten innebär att dessa företag får allt svårare att klara sig på den internationella marknaden, vilket leder till att nödvändiga långsiktiga investeringar inte genomförs. Den höjda produktionsskatten kan också sägas innebära en "svart" skatteväxling eftersom kärnkraftsbaserad el i än högre grad kan förväntas ersättas med importerad kolbaserad el. Även mot bakgrund av arbetslösheten är det viktigt att regeringen tänker om när det gäller produktionsskatter på el.

De särskilda produktionsskatterna på vattenkraft och kärnkraft skall således enligt vår mening avvecklas i enlighet med löftet i 1998 års vårproposition.

En annan viktig uppgift på energiskatteområdet är att få till stånd en ökad harmonisering av energibesattningen mellan de nordiska länderna. Ökande skillnader och olika beskattningsprinciper hotar effektiviteten på den gemensamma, nordiska elmarknaden. De samlade produktionsresurserna utnyttjas mindre effektivt, vilket i sin tur leder till samhällsekonomiska kostnader och en ökad negativ miljöpåverkan.

Även i övrigt måste den svenska industrins energi- och koldioxidbesattning ges en utformning som ger goda förutsättningar att konkurrera internationellt. I annat fall är risken stor för utflyttning till länder med gynnsammare beskattningsklimat.

Beträffande växthusnäringen anser vi att det är av yttersta vikt att svenska växthusodlare ges samma produktionsvillkor som sina främsta konkurrenter inom EU. Genom EU-inträdet har konkurrensen för den svenska växthusodlingen ökat markant. Det sker successivt en reducering av priser och intäkter som en anpassning till de nivåer som finns inom EU. Det är därför, menar vi, rimligt att de svenska produktionsskatterna på energi också anpassas till europeiska förhållanden. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag att avveckla den s.k. 0,8-procentsregeln och i stället införa en generell reducerad koldioxidskatt för växthusnäringen. En sådan åtgärd skulle också vara ett betydelsefullt steg mot en rättvisare beskattning mellan företag med samma typ av produktion men med olika uppvärmningssystem och ett led i strävandena att förenkla administrationen för småföretagen inom näringen.

Vad nu anförts bör enligt vår uppfattning riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *industrins och växthusnäringens energiskatt* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk307, 1999/2000:Sk310, 1999/2000:Sk311, 1999/2000:MJ221 yrkande 2 och 1999/2000:N228 yrkande 24 och med anledning av motion

8. Industrins och växthusnäringens energiskatt (mom. 3) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Genom EU-inträdet har konkurrensen för den svenska växthusodlingen ökat markant. Det sker successivt en reducering av priser och intäkter som en anpassning till de nivåer som finns inom EU. Det är därför, menar vi, rimligt att de svenska produktionsskatterna på energi också anpassas till europeiska förhållanden. I likhet med vad som anförts i motion MJ253 anser vi att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag att avveckla den s.k. 0,8-procentsregeln och i stället införa en generell reducerad koldioxidskatt för växthusnäringen. En sådan åtgärd skulle också vara ett betydelsefullt steg mot en rättvisare beskattning mellan företag med samma typ av produktion men med olika uppvärmningssystem och ett led i strävandena att förenkla administrationen för småföretagen inom näringen.

Det är av yttersta vikt att svenska växthusodlare ges samma produktionsvillkor som sina främsta konkurrenter inom EU. I annat fall är risken stor att näringen på sikt slås ut.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *industrins och växthusnäringens energiskatt* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000: MJ221 yrkande 2 och 1999/2000: MJ253 yrkande 1 och med avslag på motionerna 1999/2000: Sk307, 1999/2000: Sk310, 1999/2000: Sk311 och 1999/2000: N228 yrkande 24 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

9. Fossila drivmedel (mom. 5) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

För enskilda människors välfärd är goda kommunikationer avgörande. Goda kommunikationer underlättar arbetspendling och är ett väsentligt inslag för en god livskvalitet och ökar möjligheterna att kombinera en god boendemiljö med en bred arbetsmarknad. Utan bilen skulle många människor varken ha fungerande arbetsliv eller socialt liv. Särskilt viktig är bilen för boende i glesbygd, barnfamiljer och för dem som har ett aktivt fritidsliv. Transporternas betydelse för en bredare arbetsmarknad och minskad arbetslöshet är kraftigt underskattad.

För att underlätta för hushållen och öka rörligheten på arbetsmarknaden föreslår vi återigen en sänkning av skatten på bensin med 20 öre per liter (25 öre/liter inkl. moms). Vi avvisar vidare bestämt alla idéer om en fortsatt årlig

ökning av bensinskatten. I stället bör ytterligare bensinskattesänkningar genomföras. Därutöver anser vi att bensinskatten skall vara enhetlig i hela landet.

Det skall också tilläggas att Sverige har en av Europas äldsta bilparker, vilket är negativt ur miljösynpunkt eftersom nya bilar släpper ut mindre kolväten och kväveoxid och även ofta drar mindre bensin per mil. Ett lägre pris på bensin skulle ge många hushåll en möjlighet att på sikt byta den gamla bilen mot en nyare och mer miljövänlig.

Den höga skatten på bensin kan således sägas vara kontraproduktiv ur miljösynpunkt.

Vi anser vidare att en bilsocial utredning bör tillsättas för att belysa bl.a. bilens betydelse för ett fungerande samhällsliv.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 5 hemställt:

5. beträffande *fossila drivmedel*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk619, 1999/2000:Sk621, 1999/2000:Sk634 yrkandena 2 och 3, 1999/2000:Sk722 och 1999/2000:Sk729 samt med avslag på motion 1999/2000:Sk620 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

10. Biodrivmedel (mom. 6) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anfört följande:

Biodrivmedel har en gynnsam effekt på mängden koldioxidutsläpp och minskar beroendet av import från oljeproducerande länder. Biodrivmedlens goda effekt på miljön och på att skapa arbetstillfällen och en konkurrenskraftig gröda för svenskt jordbruk gör det angeläget att fasa ut fossila bränslen till förmån för förnybara biodrivmedel. Vi anser att det är angeläget att tekniken för alternativa drivmedel till motorer stimuleras. Ett viktig steg i denna strävan är att inom EU verka för harmoniserade skatter för de olika energislagen. Därigenom kan konkurrensen bibehållas samtidigt som drivmedlen och transporterna blir mer miljöanpassade.

dels vid moment 6 hemställt:

6. beträffande *biodrivmedel*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:T210 yrkande 16 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk622, 1999/2000:Sk635, 1999/2000:Sk766, 1999/2000:T210 yrkande 17 och 1999/2000:N349 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Rolf Kenneryd (c) har

dels anfört följande:

De skadliga utsläppen från biltrafiken måste reduceras bl.a. genom en övergång från fossila till biobaserade drivmedel. Målet på kort sikt bör vara att introducera biobaserade drivmedel i stor skala i hela landet. Det brådskar därför med åtgärder för att främja den inhemska tillverkningen av bl.a. etanol som bränsle. Förutsättningarna för sådan produktion finns i landet, vilket är positivt för miljön och tillväxten samt skapar åtskilliga arbetstillfällen.

Inom ramen för de s.k. pilotprojekten har regeringen sedan 1995 och fram t.o.m. februari 1998 beviljat ett tjugotal företag skattenedsättning för vissa biodrivmedel, bl.a. etanol. För att nå en miljömässigt hållbar utveckling och göra biobränslena konkurrenskraftiga gentemot fossila bränslen är det angeläget att regeringen fortsätter att ge skattebefrielse för miljövänliga, biobaserade drivmedel i enlighet med tidigare gjorda utfästelser, dvs. elva år, och att fler producenter beviljas skattenedsättningar. Inom EU bör Sverige vara pådrivande och verka för en möjlighet till generell skattefrihet för biobaserade drivmedel. Olika försöksverksamheter och projekt räcker inte för att utveckla en marknad för sådana bränslen.

Det skall också tilläggas att en inhemsk produktion av miljövänliga biobaserade bränslen ger ett ökat skatteunderlag som med stor sannolikhet kan uppväga det direkta bortfallet av energi- och koldioxidskatterna.

Vad som här anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 6 hemställt:

6. beträffande *biodrivmedel*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk622, 1999/2000:Sk635 och 1999/2000:N349 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk766 och 1999/2000:T210 yrkandena 16 och 17 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

12. Differentierad drivmedels- och fordonsskatt (mom. 7) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anfört följande:

Bilen är ett viktigt transportmedel och en nödvändighet för boende i glesbygd med långa avstånd till service, arbete m.m. och begränsad kollektivtrafik. För dem som har behov av bilen för att ta sig till och från sina respektive arbeten är reseavdragen ett instrument. Centerpartiet har också medverkat till att reseavdragen höjts. Ett annat sätt att underlätta vardagen och ekonomin för boende i glesbygd är att minska eller slopa fordonsskatten för bilar som ägs av boende i vissa glesbygdsområden. En sådan åtgärd torde också vara lätt att administrera.

I likhet med motionärerna bakom motionerna Sk751 och Sk761 anser jag att en utredning bör tillsättas med uppgift att utarbeta ett förslag till

differentierad alternativt slopad fordonsskatt för boende i glesbygd. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

1999/2000:SkU16

dels vid moment 7 hemställt:

7. beträffande *differentierad drivmedels- och fordonsskatt* att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk751 och 1999/2000:Sk761 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk746, och 1999/2000:Sk767 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

13. Fordonsskatt (mom. 8) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Enligt vår mening är det önskvärt att Sveriges bilpark förnyas och förnygras. En sådan förnyelse är bra och önskvärd ur trafiksäkerhetssynpunkt och ur miljösynpunkt. Den höga årliga fordonsskatten missgynnar emellertid de nya dieselmotorerna och motverkar en sådan utveckling. De nya dieselmotorerna har en bättre avgasrening än de gamla och är dessutom avgjort bättre ur miljösynpunkt än många bensinmotorer. Vi anser att fordonsskatten på dieselfordon måste få en utformning som inte missgynnar moderna dieselmotorer på det sätt som sker i dag.

Vidare motsätter vi oss att Trafikbeskattningsutredningens förslag om en femdubblad fordonsskatt på motorcyklar genomförs.

Befrielsen från fordonsskatt för personbilar, bussar och motorcyklar som är 30 år eller äldre gör det möjligt att ha hobbyfordon på rimliga villkor. Motivet till skattebefrielsen är att dessa äldre fordon används som hobbyfordon och därför körs korta sträckor per år och att de i huvudsak används för uppvisningsändamål. Någon anledning att undanta traktorer från denna skattebefrielse finns inte enligt vår mening. Veterantraktorer lockar många människors intresse. Gamla traktorer renoveras och visas upp på samma sätt som äldre bilar och motorcyklar. Liksom dessa körs även äldre traktorer endast korta sträckor och de används inte heller i dagligt bruk.

Det är därför menar vi rimligt att äldre traktorer befrias från fordonsskatt i likhet med vad som gäller personbilar, bussar och motorcyklar.

Vad nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *fordonsskatt* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk618, 1999/2000:Sk652 och 1999/2000:Sk716, med anledning av motion 1999/2000:Sk617 och med avslag på motion 1999/2000:Sk660 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

En effektiv och miljövänlig åkerinäring är viktig för landet. Höga skatter på fordon och dieselbränsle och högre personalkostnader för svenska åkare innebär stora konkurrensnackdelar gentemot många andra europeiska åkerier. Sverige har en av de äldsta lastbilsflottorna, och den fasta fordonskostnaden är näst högst i Europa. Dieselkostnaden inklusive skatt är en av de högsta. Det är enligt vår mening uppenbart att åkerinäringen inte längre kan bära den tunga bördan med ca 20 % högre kostnader än i konkurrentländerna.

Den 1 juli 1998 infördes fritt s.k. cabotage i Europa. Detta innebär att utländska buss- och lastbilsflottor fritt kan konkurrera i hela Europa. Konkurrensen måste dock ske på lika villkor. Som det är i dag är risken uppenbar att svenska åkerier, med sina högre löne- och skattekostnader samt strängare miljökrav, förlorar uppdrag. Detta leder i sin tur till att åkerier lägger ned, går i konkurs eller i vissa fall flaggar ut till andra länder som en sista åtgärd för att överleva. Konsekvenserna av detta blir, förutom en försvagning av svenskt näringsliv, att miljön påverkas negativt. Den avgjort viktigaste frågan för åkerinäringen är sänkta skatter. Bränslekostnaderna och löneskatterna måste sänkas för att svensk åkerinäring skall kunna konkurrera med utländska företag. En annan viktig åtgärd är att sänka fordonsbeskattningen till EU:s miniminivå för de fordonskombinationer som inte har denna nivå på skatt i dag.

Vi anser att regeringen skyndsamt skall återkomma till riksdagen med förslag om förbättrade villkor för svensk åkerinäring i enlighet med det ovan anförda. Därigenom kan jobben inom näringen räddas och skatteintäkterna behållas. Även belastningen på miljön kan förväntas minska om utländska åkare väljer svensk diesel under transporter här i landet i stället för att som nu fylla fordonen med den ur miljösynpunkt sämre utländska kvaliteten innan transporten påbörjas.

Vad nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 9 hemställt:

9. beträffande *åkerinäringen, m.m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 25, 1999/2000:Sk625 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk656 och 1999/2000:T466 yrkande 1 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk625 yrkande 3 och 1999/2000:Sk753 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Högskattepolitiken inom alkoholområdet medför att den illegala och den legala införseln av alkoholdrycker fortsätter att öka liksom den illegala alkoholhanteringen inom landet. Skattebelastningen har också inneburit att många även annars laglydiga medborgare tycker att det är helt i sin ordning att köpa s.k. svartsprit eller smugla för husbehov. I ett läge där de svenska priserna på alkoholdrycker kraftigt skiljer sig från övriga EU-länders ser välorganiserade brottsyndikat möjlighet att tjäna stora pengar på smuggling av dessa varor, med en allt grövre brottslighet som följd. Därutöver har de höga skatterna inneburit att den svenska bryggerinäringens konkurrenssituation allvarligt har försämrats.

Den svenska bryggerinäringen sysselsätter ca 3 700 personer direkt och påverkar sysselsättningen för mångdubbelt fler. Bryggerinäringen måste ses som en förädlingsindustri inom livsmedelsbranschen och bör åtnjuta med utländska konkurrenter likvärdiga villkor för sin verksamhet. På så sätt kan en industrigren ges möjlighet till naturlig utveckling och svenska arbetstillfällena behållas. EU-inträdet har drastiskt tillspetsat branschens konkurrenssituation då den svenska ölskatten påtagligt avvikit från omvärldens och fortfarande gör det. Vi kan i dag konstatera att den skattesänkning som genomfördes 1997 för att motverka den ökande gränshandeln var otillräcklig. Även med den nya skatten kvarstår en betydande skillnad jämfört med t.ex. Danmark. Gränshandeln och smugglingen fortgår. Detta påverkar allvarligt den svenska bryggerinäringens överlevnadsmöjligheter på sikt.

För Sverige är införseln över gränsen från våra grannländer av störst betydelse, dels för att den redan har en stark tradition, dels därför att reglerna tillåter en införsel av 15 liter öl per person från annat EU-land. Gränshandeln har enligt vår mening nu antagit sådana proportioner att det är nödvändigt att vidta motverkande åtgärder. Erfarenheterna från gränshandeln mellan Danmark och Tyskland och England och Frankrike bestyrker att en gränshandel av denna storleksordning uppkommer om skatteskillnaden är mer än försumbar.

Mot denna bakgrund anser vi att det finns mycket starka skäl att närma de svenska punktskatterna med omvärldens. Det går heller inte att vänta längre med en sådan åtgärd. Öresundsbron öppnas inom kort och med den får vi ett ökat resande. Nuvarande kvantitativa begränsningar i den privata resandetillförseln kommer att upphöra även om regeringen lyckas vinna en viss ytterligare tidsfrist. Detta innebär att ännu mer öl, sprit och vin kommer att flöda in över våra gränser med minskade skatteintäkter som följd. Överlevnadsmöjligheten för våra inhemska bryggerier kommer ytterligare att försämrats.

Enligt vår mening måste skattesänkningar vidtas för att komma åt de skisserade missförhållandena. Det måste finnas utrymme för en stegvis

sänkning av punktskatten på öl och andra alkoholdrycker till en nivå som överensstämmer med, i vart fall, den som råder i Danmark och Tyskland. En sänkning som sker stegvis kommer att leda till en mindre ökning av försäljningen än vad som skulle bli fallet om sänkningen genomförs i ett steg.

Vad som nu anförts om behovet av sänkta alkoholskatter bör riksdagen med anledning av motionerna Sk616, Sk624, Sk636 och Sk715 som sin mening ge regeringen till känna. Motionsyrkandena om ändrade skattesatser på tobaksvaror bör avslås.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *alkohol- och tobaksbeskattningen*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk616 yrkande 3, 1999/2000:Sk624, 1999/2000:Sk636 och 1999/2000:Sk715 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk650, 1999/2000:Sk688 och 1999/2000:So201 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

16. Införsel för privat bruk, m.m. (mom. 11) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vi anser att Sveriges särskilda undantag från EG:s regler om privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror skall avvecklas. Enligt vår mening bör de regler som gäller och tillämpas av en klar majoritet bland övriga medlemsländer gälla även för oss svenskar. De strängare införselregler vi hittills haft har spelat ut sin roll och bl.a. bidragit till ökad illegal införsel. Principen om fri rörlighet mellan medlemsstaterna är grundläggande i EU-samarbetet, och Sverige som redan haft avsevärd tid att anpassa sin alkoholpolitik till de mera rimliga europeiska förhållandena kan inte längre hävda ett fortsatt undantag på nuvarande nivå. Den svenska regeringen har emellertid inte vidtagit några åtgärder för att anpassa den svenska alkoholpolitiken, utan envist hållit fast vid de stränga införselreglerna och de höga alkoholskatterna. Det svenska undantaget måste, menar vi, avskaffas så fort som möjligt.

Mot denna bakgrund bör Sverige inte begära ovillkorlig förlängning av införselundantaget efter den 1 juli 2000 då nuvarande tidsfrist löper ut. I stället bör inriktningen vara att Sverige i likhet med Finland nu inleder en successiv avveckling av undantaget med målet att, senast den 1 januari 2004, tillämpa samma införselregler som gäller för majoriteten av övriga EU-länder.

Vi vidhåller också vår tidigare uppfattning att beskattade alkoholdrycker och tobaksvaror skall få säljas i exportbutiker till resenärer som skall resa till ett annat EU-land.

Vad som nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

11. beträffande *införsel för privat bruk, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk814, med anledning av motion 1999/2000:Sk744 och med avslag på motion 1999/2000:U505 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

17. Reklamskatt (mom. 12) – m, kd, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Avskaffa reklamskatten är budskapet från regeringens egen utredare. Förslaget har också välkomnats av de flesta remissinstanser. Vi delar denna inställning.

I dag beskattas reklam i dagspress, tidskrifter och annonsblad medan reklamtrycksaker, reklam i kommersiell TV och radio samt via Internet är undantagna från beskattning. Detta har medfört att reklamskatten i sin nuvarande form medför stora snedvridningar av konkurrensen mellan olika medier och andra problem för alla som berörs.

Skatten är en extraskatt på information och marknadsföring som gör det svårare och dyrare för företag att sälja sina produkter. Därtill kommer att skatten i sin nuvarande utformning i högre grad träffar mindre företag än större. Större företag kan trycka upp egna reklamtrycksaker och distribuera dessa till kunderna. Många mindre företag har inte denna möjlighet utan vänder sig i stor utsträckning till gratistidningarna och träffas därmed av skatten. Även om den slopade reklamskatten på reklamtrycksaker visserligen kan sägas vara bra för denna sektor så leder åtgärden till rubbade konkurrensförhållanden mellan olika typer av företag och till försämrad konkurrenskraft för gratistidningar.

Reklamskatten slår också hårt mot idrottsrörelsen eftersom skatten tas ut på olika former av reklam som säljs av idrottsföreningar och förbund. Det gäller bl.a. annonser i programblad, arenareklam m.m.

Det går inte längre att vänta och se om det blir några negativa effekter av beslutet att endast slopa skatten på reklamtrycksaker eftersom det är uppenbart att denna åtgärd, som skulle utgöra ett första steg mot en total avveckling, medfört allvarliga nackdelar för bl.a. reklam i annan form. Vi menar att det nu är dags att gå från ord till handling och avskaffa reklamskatten i dess helhet. Som framhålls i motionerna Sk683, Sk721, Sk728, Sk747, Sk756 och Kr509 bör regeringen återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Vad som nu anförts bör ges regeringen till känna.

dels vid moment 12 hemställt:

12. beträffande *reklamskatt*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk683, 1999/2000:Sk721, 1999/2000:Sk728, 1999/2000:Sk747, 1999/2000:Sk756 och 1999/2000:Kr509 yrkande 14 samt med avslag på motion 1999/2000:Sk754 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

18. Båtskatt (mom. 13) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vi ser positivt på att regeringen nu kommit till insikt om att något statligt obligatoriskt båtregister inte skall införas utan att ett allmänt register på fritidsbåtar i stället bör bygga vidare på det frivilliga båtregister som Stöldsnyddsföreningen administrerar.

Enligt budgetpropositionen 1999/2000:1 utgiftsområde 22 har regeringen för avsikt att överväga möjligheterna att införa en obligatorisk ansvarsförsäkring för ägare av fritidsbåtar. Med anledning härav finns det enligt vår mening skäl att understryka att en sådan obligatorisk ansvarsförsäkring inte skall utgöra eller ses som ett första steg mot en särskild båtskatt. Vi vill i detta sammanhang erinra om att den särskilde utredare som hade regeringens uppdrag att närmare belysa vilka kostnader fritidsbåtstrafiken orsakar samhället och överväga hur dessa kostnader skall betalas har avvisat en särskild båtskatt med hänvisning till att samhällets intäkter från båtlivet vida överstiger kostnaderna. I likhet med utredaren anser vi att en särskild båtskatt är omotiverad och principiellt felaktig. Vi motsätter oss således alla eventuella planer på att införa en sådan skatt.

Vad som här anförts bör riksdagen med anledning av motionerna T210 och T611 som sin mening ge regeringen till känna. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

dels vid moment 13 hemställt:

13. beträffande *båtskatt*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:T210 yrkande 35 och 1999/2000:T611 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1999/2000:Sk676, 1999/2000:Sk711, 1999/2000:T609 yrkande 2 och 1999/2000:T610 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Per Rosengren (v) och Claes Stockhaus (v) har

dels anfört följande:

Vi anser att en utredning skall tillsättas med uppgift att överväga möjligheten att införa skatt på fritidsbåtar.

I likhet med motionärerna bakom motion Sk711 har vi svårt att se logiken i att fastighetsskatt skall betalas för fritidshus medan fritidsbåtar av betydande värde inte är belagda med kapitalavkastningsskatt. Vidare föreligger en skyldighet för bankerna att lämna uppgift till skattemyndigheten om sparkapital på bankkonto, börsnoterade aktier och andra värdepapper. Med tanke på de stora förmögenhetsvärden som finns i fritidsbåtar borde det från rättvisesynpunkt vara lika angeläget att kontrolluppgifter om fritidsbåtsinnehav lämnas till skattemyndigheten. Eftersom de flesta båtar med betydande värde är försäkrade skulle en framkomlig väg till en mer rättvis beskattning av kapitaltillgångar kunna vara att försäkringsbolagen åläggs en skyldighet att lämna uppgift till skattemyndigheten om båtar värda minst 100 000 kr. Med detta som utgångspunkt kan utredningen överväga om och på vilket sätt båtskatten skall utformas. Utredningen bör även överväga frågan om ett obligatoriskt register över fritidsbåtar skall återinföras.

Vad nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 13 hemställt:

13. beträffande *båtskatt*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk711, med anledning av motionerna 1999/2000:Sk676, 1999/2000:T609 yrkande 2 och 1999/2000:T610 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1999/2000:T210 yrkande 35 och 1999/2000:T611 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

20. Avfallsskatt (mom. 14) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Enligt vår mening bör avfallsskatten slopas. Vi reserverade oss också mot förslaget i samband med riksdagsbehandlingen förra våren av regeringens proposition 1998/99:84 om att införa en lag om skatt på avfall eftersom skatten får flera negativa effekter.

Skatten kommer att bestraffa de verksamheter för återvinning och annan avfallsbehandling som bedrivs vid befintliga avfallsanläggningar. Följden blir en snedvridning av konkurrensen som kommer att medföra att miljömässigt väl fungerande verksamheter inom avfallsanläggningarna tvingas upphöra eller flytta ut från anläggningarna. Avfallsskatten innebär också en styrning mot ökad förbränning av avfallet, vilket varken gynnar materialåtervinning eller biologisk behandling. Med en avfallsskatt på biobränsle motverkas de åtgärder som statsmakterna i andra sammanhang

har vidtagit för att stimulera användningen av detta energislag. Dessutom kommer skatten, som närmare har utvecklats i motion MJ755, att försvåra eller i värsta fall helt avbryta utvecklingen av miljövänlig teknik för omhändertagande av avfall. Vidare kommer skatten att innebära ökat krångel samt medföra att de fungerande verksamheter som i dag bedrivs inom många deponiområden får problem. Enligt vår mening måste det ur kontroll- och miljösynpunkt vara bättre att dessa verksamheter finns kvar inom deponierna än att genom skatten driva ut dem. Lagens utformning med undantagsregler och avdrag vid utförelse av avfall riskerar att leda till s.k. kreativ bokföring och diverse metoder för att slippa betala skatt, vilket i sin tur kan leda till konstlade materialflöden, absurda lösningar och att statens nettointäkter blir betydligt mindre än beräknat. Det är också mycket troligt att den illegala deponeringen, som vi hittills varit relativt förskonade från, kommer att öka om regeringens förslag genomförs.

Sammantaget anser vi i likhet med motionärerna bakom motion MJ755 att regeringen skall återkomma till riksdagen med förslag om att slopa avfallsskatten.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *avfallsskatt*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000: MJ755 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Särskilt yttrande

Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Utredningen om livsmedelssektorns omställning och expansion (den s.k. Björkska utredningen) visar att den svenske bonden tvingas arbeta med betydligt högre kostnader i form av skatter och avgifter än bönder i våra främsta konkurrentländer. Vi inom Centerpartiet anser att de ekonomiska villkoren måste förbättras och att den extra ryggsäck som svenska bönder tvingas bära måste lyftas av. Centerpartiet har vid ett flertal tillfällen, senast i anslutning till höstens budgetbehandling, föreslagit slopad elskatt samt sänkt skatt på eldningsolja för jordbruksföretag i likhet med vad som gäller inom båda områdena för tillverkningsindustrin. Det är glädjande att regeringen också insett nödvändigheten av en sådan åtgärd även om förslaget låter vänta på sig. Jordbrukarna bör även kompenseras för att de betalar ett högre pris på diesel än kollegerna i konkurrentländerna. För en fortsatt utveckling av svensk trädgårdsnäring förordas vidare en generell nedsättning av koldioxidskatten på olja för växthusuppvärmning och grönfodertorkar.

Centerpartiet avser att återkomma till dessa frågor under våren.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Utskottet	8
Energibesättning	8
Utredningar, m.m.	8
Energibesättningens allmänna inriktning	9
Jordbrukets miljö- energiskatter.....	12
Industrins och växthusnäringens energiskatt.....	14
Värmeleveranser till industrin.....	17
Vägförbrukning.....	18
Utredning	18
Fossila drivmedel	18
Biodrivmedel.....	19
Differentierad drivmedels- och fordonsskatt.....	22
Fordonsskatt	24
Åkerinäringen, m.m.	25
Alkohol och tobak.....	28
Alkohol- och tobaksbesättning	28
Införsel för privat bruk, m.m.	30
Reklamskatt	32
Övriga punktskatter.....	34
Båtskatt.....	34
Avfallsskatt	35
Skatt på plastkassar	36
Amalgam.....	36
Hemställan	37
Reservationer	39
1. Energibesättningens allmänna inriktning (mom. 1) – m	39
2. Energibesättningens allmänna inriktning (mom. 1) – kd, c, fp	40
3. Energibesättningens allmänna inriktning (mom. 1) – mp	41
4. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – m	42
5. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – kd	43
6. Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – fp.....	44
7. Industrins och växthusnäringens energiskatt (mom. 3) – m.....	44
8. Industrins och växthusnäringens energiskatt (mom. 3) – kd.....	46
9. Fossila drivmedel (mom. 5) – m	46
10. Biodrivmedel (mom. 6) – kd.....	47
11. Biodrivmedel (mom. 6) – c	48
12. Differentierad drivmedels- och fordonsskatt (mom. 7) – c	48
13. Fordonsskatt (mom. 8) – m	49
14. Åkerinäringen, m.m. (mom. 9) – m, kd.....	50
15. Alkohol- och tobaksbesättningen (mom. 10) – m	51
16. Införsel för privat bruk, m.m. (mom. 11) – m.....	52
17. Reklamskatt (mom. 12) – m, kd, fp.....	53
18. Båtskatt (mom. 13) – m, kd.....	54

19. Båtskatt (mom. 13) – v.....	55	1999/2000:SkU16
20. Avfallsskatt (mom. 14) – m	55	
Särskilt yttrande.....	56	
Jordbrukets energi- och miljöskatter (mom. 2) – c	56	